

ARADI KÖZLÖNY

Administrátor delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 295.
1939. december 29. péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă nr. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

A kvirináli vendég

A római katolikus egyház fejedelme, XII. Pius pápa az elmúlt nap folyamán viszonzta III. Viktor Emanuel olasz király és császár, valamint hitvesének, Heléne királynénak és császárnénak vatikáni látogatását. A mondat, így egyszerűen leírva, az első pillanatban nem is tartalmaz semmi rendkívüli vonatkozást, ha nem tudnánk, hogy Szent Péter utódai a világegyház kormányzó székében az olasz „Italia integritás” létrejötte óta egyetlen egy földi hatalmasságnak sem adták vissza a látogatását. XII. Pius pápa azonban szakíthatott nagy elődjének önkéntes fogadalmával, amely a mindenkor papát a Vatikán falaihoz kötötte: az újjászülött Italia szerencsés kormányra megtalálta a módot reá még Pacelli bíboros-államtitkár aktív diplomáciájának idején, hogy az egységes olasz állam megteremtésével önálló államiségétől megfosztott pápai állam közjogi ténye elismertessék, egyházfejedelmének minden külön államfői jogával egyetemben. És leomolhattak azok a láthatatlan válaszfalak, amelyek a Vatikánt a Tiberis egyik partján olyan messzire zárták el a Tiberis másik partján kezdődő Rómától, mintha nem is egy félsziget földrajzi egy-sége, történelmi közössége és kulturális összeforrottsága jegyezte volna örökre el egymással a két világot: az Urbs Conditát a Vatikánul. Amit Pacelli bíboros oly szerencsés és időszerű módon megkezdett, azt Maglione bíboros-államtitkár, utóda a vatikáni államtitkár székében, az olasz állam kormányzóival harmónikus módon fejezett be. Mussolini és Maglione tárgyalásaira államokmány létrejötte tette a pontot: de megkoronázta a kiegyezés lényegét, az olasz császár-királyi pár vatikáni látogatását követő pápai megjelenés a Kvirinálban, amely az egész világ előtt kifejezésre juttatta, hogy a pápai állam feje több, mint rangerevő az olasz birodalom fejedelmi párjával, hiszen ő az, aki a látogatást viszonozza: mint önálló államfő pedig újra teljesen szabadnak tekinti magát az „Isten szolgáinak szolgája”. Aki így, elérkezettnek látta az időt rá, hogy teljes államfői tekintéllyel és világegyházfejedelmi jelentőségének súlyával újra megjelenjék a nemzetközi élet világi színpadának egyikén, a Kvirinálban és annak az államnak fejedelme mellett mutatkozzék, akinek kormányva eddig a legszerencsésebb módon őrizte meg embermillióit az új világháború fenyegető krízistől. És mint a béke nemes szolgája, legméltóbb a pápaság elismerésének és támogatásának erre a modern finomságnak kitüntetett „aranyrózsájára”.

Az is, hogy a Szentatyát más, nagyobbjelentőségű és messzibbhatású okok késztették arra, hogy újra személyesen megjelenjék a nemzetközi élet kétségkívül politikai jellegű fórumán. A világhelyzet, amely ismételtelen megszólalásra bírta Szent Péter utódát, hogy felemelje intő és mindenkor bölcsességgel telített szavát a keresztényietlen fegyveres konfliktusok elhárapódzása, az erőszak uralmának kiterjesztési folyamata ellen, mai állapotában még fokozottabb, még elszántabb beavatkozást igényel mindazok a világhatalmi hatótényezők részéről, akik a krisztusi ejvek örök igazságainak földi jejétéményesei, ha remélni kívánjuk, hogy ne a Sötétség uralma harapódzójék szerte a világ felett. Napoleon árnyéka egykor ránehezedett a Vatikán márványfalaira, amint nyugatról rávetült: ma keletről rémlik fel egy másik gigászi fantom, melynek sötétjében egyformán pusztulnak az egyházi és a világi intézmények építményei. Kétségtelen, hogy Krisztus földi helytartója, midőn az elmúlt évszázadok során erkölcsi hatalmát a keletrómai császárság politikai hatalmával támasztotta mindenkori alá, hogy eléggé határozottan és meg nem alkuvó hittel hirdesse a béke és a szeretet örök közösség-alkotó erejét: ez a pápai hatalom a maga modern renaissanceában természetesen meg ott mutatkozik meg

Lezajlott XII. Pius pápa pompateljes látogatása az olasz császár-királyi pár palotájában

Egy félórásig időzött a Szentatya a Quirinálban — XII. Pius pápa allegorikus beszéde

Róma. Öszentsége XII. Pius pápa ma délelőtti történelmi jelentőségű látogatást tett az olasz királyi párnál. Jóllehet a pápai menet elindulása csak 10 órára volt jelezve, a csapatok a Szent Péter tértől a Quirinálig vezető útvonalon már a kora reggeli órákban elfoglalták helyüket és felállott a diszgeveruhába

öltözött rendőrök kordona, amely mögött mindkét oldalon hatalmas tömeg várakozott, hogy szemtanúja lehessen a nagyjelentőségű eseménynek. A kivezényelt csapatok teljes díszben, fegyverrel, zászlók alatt sorakoztak fel és minden fegyvernem képviselve volt, köztük az albán királyi gárda csapata is. Az útvonalat végig gyönyörűen feldíszítették és a zöld-fehér-piros zászlók színei belevegyltek a pápai sárga-fehér zászlók színeibe, amelyeket sok helyen tarkítottak a fasiszta párt sárga vesszőnyalábos fekete zászlói, valamint Róma kormányzóságának vörös lobogói.

Elindul a pápai díszmenet

A tömeg állandóan növekedett a felvonulás útvonalán. Valamivel 10 óra előtt felsorakozott a Szent Péter-téren a pápai palotaőr-ség és a svájci gárda díszes egyenruhájában, majd a pápai csapatok és az olasz csapatok feszesen köszöntötték egymást. A Szent Péter-tér és a Via della Consiglianti sarkán hatalmas tribünt építettek és ezen helyezkedett el Borghese herceg, Róma kormányzója számos fővárosi hivatali előkelőséggel és ugyanott tartózkodott az a királyi küldöttség is, amelynek az volt a feladata, hogy a Szentatyát üd-

vözölje, amikor a Vatikánállam területéről olasz földre lép. Délelőtt 10 óra 10 perckor megkondultak a Szent Péter templom harangjai, majd utána Róma templomainak harangjai is és negyed 12 órakor tünt fel a pápai menet eleje. A menet 10 gépkocsiból állott és a hatodik kocsi foglalt helyet biborpalástban, fejen bíbor sapkával a pápa. Mellette foglalt helyet Gracia Pignatelli di Belmonte bíboros, a Szent Kollégium legidősebb tagja. Maglione bíboros-államtitkár ünnepi díszben a kilencedik gépkocsiban ült. A többi autók a pápai hatóságokat és előkelőségeket, valamint a biborosokat szállították.

A pápa fogadtatása

A pápa fehér stólába öltözve tette meg látogatását a Quirinálban. XII. Pius pápa nyitott kocsiban ült és utközben áldást osztott az uttesten felsorakozott tizezrekre menő polgárság részére. A Szentatya mellett Maglione bíboros ült és őket több magasrangú pápai méltóság, valamint a pápai őrség negyven dalaás tagja követte. Amikor a Szentatya és kísérete elhagyta a Vatikánt, megszólaltak a Szent Péter templom harangjai, ágyukból diszlövéseket adtak le és többszáz fehér galambot bocsájtottak a magasba. A Vatikánváros és a quirináli palota közötti utszakaszon mindenütt az olasz katonaság díszbeöltözött osztagai álltak őrséget. A színpompás külsőségek között érkező papát III. Viktor Emanuel olasz király fogadta a quirináli palota bejáratánál és az uralkodó mellett a piemonti herceg állt. A királyi palota lépcsőfeljárójának legfelső fokán pedig a királyné, a piemonti herceg felesége és az udvari méltóságok várakoztak a Szentatyára és kíséretére.

A Szent Péter-tér elhagyása után a tribün előtt a menet megállott és itt Borghese herceg Róma népének hódolatát és háláját tolmácsolta a pápa előtt, majd üdvözlő beszédében arra kérte, hogy adja áldását a királyra, a királyi család tagjaira, a Ducera és az olasz nemzetre. Hatalmas lelkesedés közben folytatta ezután a pápa és kísérete utját a királyi palota felé és közben megáldotta a téren levő sok ezernyi tömeget, amely az áldást fedetlen fővel, térden állva fogadta. A csapatok fegyvereikkel tisztelegtek és felhangzott az olasz királyi és pápai himnusz, amikor a menet a Quirináli palota elé érkezett.

A díszfeljárt első lépcsőjén az olasz király és császár, oldalán a piemonti herceggel

elsőként, abban a trónteremben, hol az ugyancsak megújuló földi szövetséges-társa, az új római birodalom hatalmát hirdetik az ősi faszces-ek és di-csőséget dalolják a Pontini mocsár-tengeréből fel-növekvő modern városok. A mindenkor keletrómai császár feltett és büszke joga volt, hogy személyesen tarthassa a kengyelt a Pápa saruja alá, ha az Egyház Fejedelme lóra szállni készült, hogy hadba indujon a kereszténység ellenségeivel szem-

be. Akik a világ metropolisáiban az elmúlt napon XII. Pius nagypolitikai elindulását figye-lték, sokhelyen revidálhatták a régi-régi képet a harcászalló papáról és a kengyelvasat tartó ró-mai császárról. A félórás quirináli viziűt egy új és érdekes fejezet indul el újra a világörténelem-ben, hol már annyiszor összeegott az Egyház és az Állam, ha idején ráébredtek a fenyegető, közös veszedelemre. (J)

Szilveszter éjszaka legkellemesebb **TAVERNA** megnagyobbított helyiségei. ASZTALELOJEGYZÉS. Telefon 2177

és a királyi ház többi férfitagjaival, valamint Ciano gróf külügyminiszterrel és más előkelőségekkel fogadta a Szentatyát. Amikor a pápa kocsija a bejárat előtt megállt, a királyi udvar fő-szertartásmestere kinyitotta a gépkocsi ajtaját s lesegítette a pápát, III. Viktor Emanuel nagy szívéllyel fogadta a Szentatyát. A

III. VIKTOR EMÁNUEL

diszlepcső két oldalán a vértések tisztelegtek és a menet megalakult majd megindult a palotába. Elöl haladt a diszsertartásmester, majd a pápai hatóságok és előkelőségek, utánuk a bibornoki kar, majd Ciano gróf Maglione bíboros államtitkárral, utánuk a pápa és a király és a menetet a királyi hercegek és az udvari miniszterek és előkelőségek csoportja zárta be.

A királyné az ugynevezett „Vértések termében” várta a pápai menetet a piemonti hercegnővel és a királyi család hercegnőivel. A királyné üdvözölte a Szentatyát, majd csatlakozott a menethez. A pápa az olasz királyi és császári párral, valamint kíséretükkel a Sixtusi kápolnába vonultak, ahol rövid imát hall-

HELÉNE

gattak meg és utána a trónterembe vonultak, amelynek egyik oldalán hatalmas és diszes baldachin alatt három trónszék volt felállítva. Középen foglalt helyet a Szentatya, jobbján levő trónszékben a királyné és balján az uralkodó. A pápai és királyi kíséret tagjai most kivonultak a teremből, amelyben csak a bíborosok, a királyi pár és a pápa maradt.

XII. Pius pápa beszéde

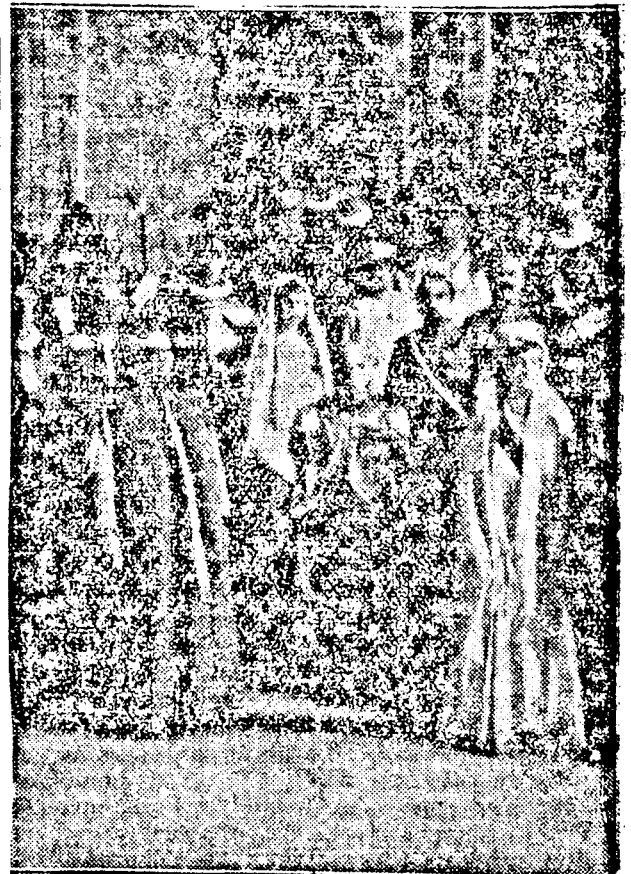
A pápa az olasz királyi palota tróntermében beszédet intézett az olasz királyi párhoz, amelyben emlékeztetett XI. Pius pápa és III. Viktor Emanuel király által aláírt konkordátumra, amely békét írt le az egyház és az állam között.

— 'A Vatikán és a Quirinalt — mondotta a Szentatya — amelyet a Tiberis folyó választ el egymástól, most a béke szálait fűzik ebből. A mai napon, amikor ebben a ragyogó teremben évtizedek óta először ismét áldásra emelkedik egy pápa keze, az

egész Olaszország örvendezik, mint ahogy örvendezni látszik a két apostoli fejedelemség is, akik a palota bejáratánál épült szobron emelkednek ki, hogy végre felvirradni lássák az új idők hajnalát.

Félórás beszélgetés után, amely a pápa és az olasz uralkodó-pár között folyt le, a Szentatya bemutatta a pápai előkelőségeket az uralkodó-párnak.

AZ OLASZ URALKODÓPÁR LÁTOGATÁSA XII. PIUS PÁPÁNÁL

A képen balról jobbra: Maglione bíboros-államtitkár, III. Victor Emanuel, Heléne királyi-császárné, mögötte a piemonti herceg és a hercegnő, továbbá a pápai dísz-testőrség

A csodagyerek

Írta: I. W. HAYCRAFT

Sanford Péter fáradtan csukta be az iratszekrényét, ahova a napi munkából visszamaradt iratokat szokta elzárni. Iratok volt a vámhivatalban és ilyenkor, négy óra után már káprázott a szeme a sok számtól. Harminchat éves férfi volt, de jóval idősebbnek látszott, mert a homlokán a gondok mély barázdákat szántottak.

Kinn, a vámpalota előcsarnokában, a felesége várta. Amint Pétert meglátta, elébe szaladt és nagy örömmel ütszorgolt.

— Nagyszerű hírt hoztam... Willyvel ma délután a filmgyárban próbafelvételt csináltak és el voltak ragadtatva.

Péter arca elkomorult. Szigorú hangon mondta: — Ismered az álláspontomat. Kérlek ne hozd előttem szóba ezt az örültséget. Mondtam már, nem vagyok hajlandó megengedni, hogy Willyből csodagyereket faragjanak!

Az asszony arca elsomorodott. Egy-két percig némán ment az ura mellett, azután féltékeny megszólalt:

— Ne légy olyan ideges, drágám. A gyermeked sorsáról van szó.

— Éppen azért nem engedem meg, hogy megmérgezzék annak a gyereknek a lelkét.

— Rémes túlzások! Fogalmad sincs arról, hogy manapság a filmgyárak milyen jól bántanak azokkal a gyerekekkel, akiket sztárrá képeznek ki. Csak a legtehetségesebbekkel foglalkoznak, de ezeket a film munkán kívül is taníttatják, hogy általános műveltségük is legyen. Ne makacsokodj! Dixon főrendező holnap eljön hozzád a hivatalba, hogy veled beszéljen. Én egy szóval sem vágtam elébe a te elhatározásodnak, de...

— Nincs itt semmiféle „de”! Mondd meg Dixonnak, hogy a hivatalban nem fogadhatok senkit sem, hagyjanak engem békében!

— Nincs értelme, hogy még csak meg sem hallgatód. Más szülők boldogak volnának, ha ilyen emberről hallanák, hogy a gyermekük filmzseni.

Péter jéghideg hangon, minden szót hangsúlyozva mondta:

— Ebből a boldogságból nem kérek! Nem tudom, hogy azt az ártatlan öt éves gyermeket a Jupiter-lámpák elé ráncigálják és a fejét megtöltse a mozivilág hülye sallangjaival.

— Pedig nem kellene így nyomorognunk, mert Willy sok pénzt keresne.

— Csak nem hiszed, hogy a gyermekemmel tartatnám el magam?! Ő kinlódjék azért, hogy mi kényelmesebben élhessünk? Nem mondom... nehézségeket élünk át. Ugy látom, hogy ez megviselte az idegeidet, különben belátnád, hogy igazam van.

Az asszony lemondó mozdulattal felhuzta a vállát és hallgatott.

A férje visszatért a kérdésre:

— Most elég jó fizetésem van, a kis házunkat részletfizetésre tudtuk megvásárolni, nincs okunk arra, hogy a gyermeket feláldozzuk saját kényelmünknek.

Az asszony nem felelt és házáig egyetlen szót sem váltottak. Amint a kertjükbe beléptek, eléjük szaladt kis Willy. Ötéves fiúcska volt, de olyan vékonyka, hogy még fiatalabbnak látszott. Nagy, okos szeme ragyogott az örömtől, amikor ütszorgolt:

— Ma próbáltam a filmgyárban, a bácsik nagyon dicsérték.

Péter megcsókolta a fiúcskát, de nem tett megjegyzést a közlésére. A vacsoránál nem került újra szóba a film. Másnap a vámpalotában az al-tiszt névjegyet hozott be Péternek. A névjegyen Dixon főrendező nevét olvasta és alája írónnal az a kérés volt írva, hogy fáradjon le az előcsarnokba.

Péter lement az előcsarnokba, ahol elébe jött Dixon, a hírneves főrendező és így szólt:

— Bocsásson meg, hogy idekértem, de az irodában nem tudtunk volna beszélni. Bizonyára tudja, hogy milyen ügyben keresem fel?

Péter hűvösen végignézett Dixonon és így szólt:

— A feleségem említett valami képtelen tervet, de nem vagyok hajlandó megengedni, hogy a gyermekemből majmot, vagy papagájt csináljanak!

Dixon nagyon meglepte a váratlan kifakadás és így szólt:

— Ön, mint a gyermek apja, azt teheti, amit jónak lát. De engedje meg, hogy egyre figyelmeztessék: a gyermeke elől egy minden valószínűség szerint ragyogó művészi pályát zár el. Arról nem is szólva, hogy vagyont kereshetne néhány év alatt. A gyermekben olyan kivételes tehetséget fedezünk fel, amilyent a kis Evans Bob óta nem láttunk.

Péter közömbösen huzogatta a vállát.

Dixon rosszalóan rázta a fejét és így folytatta:

— Magának fogalma sincs arról, hogy mit utasít el. Willynek mingyárt kezdenék havi 300 dollárt fizetnünk és abban az esetben, ami nem kétséges, ha beválik, egy év múlva már sztár fizetése lehet. Ezzel a lehetőséggel szemben... ne vegye rossznéven... erkölcsileg nincs joga a fiának arra kényszeríteni, hogy ő is, mint az apja, egész életében számsorokat gépeljen be valami alsórendű hivatali könyveibe.

— Már mondtam, hogy nem tárgyalok a filmgyárral!

— Uram, nézze, a kis Willy még csak ötéves és még fiatalabbnak látszik. Ebből az következik, hogy egy-két évvel tovább játszhatja a nagysikerű gyermekszerepeket, mintha érettebb volna a külseje, ami vagyont jelent kereseti lehetőségben. Megeshetik, hogy a kis Willynek olyan sikere lesz a beszélő filmben, mint volt Evans Bobnak annak idején a néma filmben.

Péter megrázta a fejét és így felelt:

— ...és annyi pénzt kereshetne, hogy amit felsejűlt, ezer kísértés környékeznék. A filmvilágban megtanulna egy csomó dolgot, ami a lelkét megmátelyezi, de nem tanulhatna meg semmit sem, amivel a kenyerét megkereshetné, ha a vagyont elröpül. Pedig, amint felnő és a pénze a kezébe kerül, elkezd majd költenek, mert egyebet nem tanult, amikor pedig a vagyonát eldorbézolta, belesodródik a bűnök forgatagába. Azt hiszi, hogy erre az útra engedem a gyermekemet?

— Uram, önnek fogalma sincs mindarról, amit beszél! Nem ismeri a film világát, mert különben nem mondana ilyen képtelenségeket.

— Dehogyan nem ismerem azt a világot...! Látja Dixon ur, én voltam Evans Bob.

Kodó-párnak. Ezután a menet ismét megalakult és visszatért a Vértsek termébe, ahol a királyné és a hercegnők bucsut vettek a pápától, majd a menet tovább vonult a diszlépcsőhöz, ahol a Szentatya elbucszott a királytól és kíséretének tagjaitól, majd a katonaság fegyveres tisztelgése közben, a pápai és a királyhimnusz hangjai mellett hagyta el a királyi palotát. A pápa visszatérőben is áldással viszonzta Róma lakosságának pompázó hódolatát.

A Szentatya a quirináli palotában tett látogatásáról visszatérve magánkihallgatáson fogadta a vatikáni olasz követet.

A világsajtó megjegyzései

Az angol sajtó nagy érdeklődéssel figyeli a római politikai híreket. A Times megállapítja, hogy a pápa rokonérzéssel viseltetik a szövetséges nyugati hatalmak bizonyos eszméi, mint Mussolini miniszterelnök bizonyos alapelvei iránt. A Daily Express szerint Anglia mindig kész az igazi békére, amely nem pusztán a háború elhalasztása volna. Anglia biztonszágot kíván az angol birodalomnak és nyugalmat szövetségese, Franciaország számára.

A lap szerint a Szentszék a világi hatalmak támogatását keresi, hogy szövetséget szervezen az Oroszország ellen kiépítendő arcél számára. Abból a tényből, hogy Roosevelt elnök külön megbízottat küldött a Szentszékhez arra következtetnek, hogy az Egyesült-Államok is támogatják ezt a tervet. Mindezen tervek megérését a kora tavaszra várják.

Az angol sajtó történelmi jelentőséget tulajdonít a pápa látogatásának, ami a Quirinal és a Szentszék közötti udvarias közeledésen túlmenő fontosságu. A Times is erről ír vezércikket és a munkáspárti Daily Herald azt írja, hogy a pápa, akit súlyosan aggaszt a nemzetközi helyzet, még mint Pacelli bíboros államtitkár tett kezdeményező lépéseket. Az első lépése, amelyet az olasz kormánnyal való szoros egyvetítésben tett, meghiusult. Mussolini miniszterelnök maga az Egyházat tekintti a legszilárdabb támaszának. — írja a londoni lap.

Mussolini a pápához készül

Jól értesült római körök szerint MUSSOLINI olasz kormányelnök január 4-én látogatást tesz a Vatikánban, ahol XII. PIUS pápa kihallgatáson fogadja.

azt az országot, amely támadásnak esett áldozatul, különösen, ha egy békés szomszédról van szó.

Finn bizottság bevásárlásai Amerikában

Washington. (Rador.) Finn katonai küldöttség érkezett abból a célból, hogy megvásárolják a legmodernebb amerikai egyalagsági mozsarakat, légharító ágyukat és a hozzávaló municiót. Január közepéig táján 43 amerikai bombavető-gép indul Finnországba.

Kallio magyarszármazású szárnysegédének érdekes nyilatkozata

Páris. Paasonen finn ezredes, Kallio államelnök első szárnysegéde hivatalos küldetésben Genéből Párisba érkezett. Az ezredes a külföldi lap tudósítók előtt részletesen nyilatkozott és kijelentette, hogy nagy bizalommal tekint a finn-orosz háború kimenetelére. Lehetőségesnek tartja, hogy a szovjet hadvezetőség mindent elkövet a súlyos veszteségek hatása alatt, hogy a téli hónapokra beszüntesse a további előnyomulást kísérletét. Ebben az esetben a harctér északi részén levő orosz hadseregnek nagy nehézségbe fog ütközni az ellátás, vagy az esetleges visszavonulás is. A szovjet hadvezetőség csupán az eddig megszállott területek védelmére teszi majd meg a szükséges intézkedéseket. Másrészt azonban a finnek nem fognak itt tétlenek maradni és igyekeznek magukhoz ragadni a kezdeményezést, hogy a szovjet csapatokat mindenütt visszavonulásra kényszerítsék. Az a kísérlet, hogy Finnországot elvágiák Norvégiától, nem sikerült. Az orosz balsikerek főoka a tisztikerek hiánya. A tisztiek a századparancsnoki rangig még megfelelnek a rájuk háruló feladatoknak, de felfelé, a zászlóalj parancsnokok és a tábornoki kar semmiesetre sem áll hivatalosa magaslátán. Ez minden bajuknak az oka. Nagy fontosságot tulajdonít az ezredes a svéd önkéntes légiók akcióba lépésének. A svédek képzett, nagyszerű katonák, vezetésük kitűnő és felszerelésük korszerű. Finnországnak első sorban repülőgépekre és páncéltörő ágyukra van szüksége és tekintetben már is jelentékeny utánpótlást kapott. Nagy elismeréssel emlékezett meg az olasz segítségről. A nyugati hatalmaktól várt segélynyújtás tekintetében érthető okokból nem nyilatkozott. Megelégedéssel beszélt a magyar testvérm nemzet segélyakciójáról, majd közölte, hogy Magyarország különben szoros rokoni kapcsolatok fűzik, amennyiben édesanyja felvidéki származású és felesége pedig magyar leány.

A finnek segítségére siet a nemzetközi diplomácia

Katonai támpontokat igényel a szovjet Bulgáriától — 300.000 oroszot vert vissza alig 16.000 finn katona

Páris. A francia diplomácia tevékenysége a karácsonyi ünnepek alatt sem szünetelt. A nyugati hatalmak olyan nagyarányú külpolitikai akcióba kezdtek, amely megbízható hírek szerint egyre több fővárosban folyik és amely az egész világot érinti. Jól értesült helyen erről a diplomáciai akcióról a következőket tartják:

1. A finnek megsegítésének intézményes és szervezett megrendezése.
2. A Belgiummal való kapcsolatok szorosabbá tétele.
3. A Földközi-tengeri érdekek és igények barátságos elrendezése.
4. A közeli érdekeknek fegyveres biztonságára.
5. A Távolkelet végleges semlegesítése.

Beavattottak úgy vélik, hogy Roosevelt elnök újévi beszédében már lesz bizonyos utalás a várható fejleményekre, míg Daladier francia miniszterelnök csak január közepén számol be részletesen a tárgyalások eredményéről. Avenol, a Népszövetség főtitkára a napokban több fontos tárgyalást folytatott úgy Londonban,

mint Párisban is. Most derült csak ki, hogy ezek a tárgyalások kapcsolatban állnak a finnek megsegítésével.

A Ladoga-tótól északra álló finn csapatok száma csupán 16.000, míg velük szemben 300 ezer orosz áll. Ennek ellenére is ezen a frontszakaszon a finnek legutóbb 85 kilométert hatoltak előre.

Katonai flotta-támaszpontokat kíván a szovjet Bulgáriától

Páris. Egyes lapok jelentése szerint a szerdán Moszkvába érkezett bolgár küldöttséget rendkívüli szívélyességgel fogadták. Jól tájékozott politikai körökben úgy tudták, hogy a tárgyalások során a Szovjet bizonyos politikai és katonai jellegű követeléseket támaszt Bulgáriával szemben, nevezetesen katonai előjogokat kíván Bulgária területén. Tudni vélik, hogy első sorban is flotta-

támaszpontokról van szó, amelyeket a Fekete-tenger partján óhajtának megszerezni az oroszok. Ellenszolgáltatásként a szovjetkormány bizonyos kereskedelmi előnyökhöz segítené a bolgárokat. Megjegyznek abban az értesülések, hogy a tárgyalások igen hosszú időt fognak igénybevenni.

Megindult az orosz áruk szállítása Németországba

Berlin. Jól értesült német körökben a szovjet-német vasúti egyezményről megállapítják, hogy az a szerződések egész sorozatát foglalja magába. A megjelölt határállomásokat már meg is nyitották a teheráru forgalomnak és néhány nap óta egész vonatokkal hozzák a kőolaj- és gabona szállítmányokat. A legfontosabb áruszállítványok részére külön díjszabást állapítottak meg. A személyforgalom rendezésére is tárgyalások indultak.

Olasz és dán önkéntesek

London. (Rador.) A Daily Express római levelezőjének jelentése szerint az olaszok kisebb csoportokban utaznak Helsinkibe, hogy ott, mint önkéntesek jelentkezzenek felvételre. Erhardt Friis gróf, az egyik legelőkelőbb dán család tagja „megszokott” a dán katonai légihaderőtől, hogy

támaszpontokról van szó, amelyeket a Fekete-tenger partján óhajtának megszerezni az oroszok. Ellenszolgáltatásként a szovjetkormány bizonyos kereskedelmi előnyökhöz segítené a bolgárokat. Megjegyznek abban az értesülések, hogy a tárgyalások igen hosszú időt fognak igénybevenni.

mint önkéntes harcoljon Finnországban. Vele együtt utazott el Fritz Rasmussen, a dán aviatika egyik kiválósága. Ez a hír nagy meglepetést keltett Kopenhágában.

Kopenhága. (Rador.) Naponta igen sok dán fiatalember utazik Finnországba, hogy ott önkéntesként szolgáljon. A tényleges és tartalékos katonatisztek és igen sok altiszt nem kaptak távozási engedélyt. Az önkéntesek is kötelezték magukat, hogy mozgósítás esetén nyomban visszatérnek Dániába.

Norvégia szívvél-lélekkel segít...

Oslo. (Rador.) Koht norvég külügyminiszter tegnap este rádióbeszédet tartott Norvégia békekészségéről. Kijelentette, hogy Norvégia csak semleges politikát követhet, ez azonban nem jelenti azt, hogy szívvél és lélekkel ne segítse meg

URANIA
TELEFON: 12-32

Ma PREMIER ma!

Nagyszerű erotikus francia világláger!

Vihar az egyenlítő táján
(MAMAN COLIBRI)

a 40 éves asszony problémáira...

Késői szerelmek, késői szenvedélyek...

Huguette (Fedák Sári) ebben a szerepben aratott utolsó nagy sikerét!
Jean Pierre AUMONT, Jean Wermes.

Aktuális „Metro”-világhírű.

Szünetben GIN és GEN világhírű szalonkomikus akrobata-duó.

Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órákor.

Jegyzett-e már hadfelszerelési bont?

A finn nők a háboruban

A „Lotta Svärd” egyesület megalakulásának és szerepének jelentősége az új vérzivatarban

Semmi sem jellemzi jobban Finnországnak lelki nagyságát, hatalmas szellemi és erkölcsi értékét, mint a: hogyan vesz részt a honvédelemben a finn nő és a finn nők óriási arányúvá kiépített önkéntes honvédelmi szerve: a „Lotta Svärd egyesület”.

Lotta Svärd-et — akiről az egyesület nevét és példaképét vette — nálunk gyakran így emlegetik: „a hős markotányosnő”. Lotta Svärd nem volt markotányosnő. Nem tartozott hivatalosan és hivatalosan a hadsereg kötelékébe, csupán hősielkü és találgatásos felesége volt férjének, akivel együtt vonult hadba, hogy hitvesi gondoskodásával támogatja és megmentse jegyét a háború veszedelmek között. Kint a harctéren adódott azután a többi. Eleinte csupán férjének táplálásáról, férje ruháinak rendbentartásáról gondoskodott, majd lassanként kezébe vette, megszervezte a többi harcosok élelmezésének, ruházásának, elsősegélyben való részesítésének, ápolásának intézését is.

Nő maradt a harctéren is. Nem fegyvert vett kezébe, hanem varrótűt, főzőkanalat, kőzőszereket: nem szaporította saját személyében egyet a harcosok számát, hanem számos katonának fenntartotta és fokozta harcképességét, ellenálló erejét.

A Lotta Svärd egyesület is az ő hajdani működésének négyféle irányban fejt ki tevékenységet: a hadsereg élelmezését, ruházását, a harctéri egészségügyi (szanitéc) szolgálatot és a sebesült és betegápolást teljes egészében ez az egyesület látja el.

A társadalom minden rétegéből jelentkező nőket gondos, szigorú, szakszerű kiképzéssel és egyöntetű jellemneveléssel készítik elő erre a szolgálatra, melynek alap-principiuma a hozzáértés, jelleményesség, bátor helytállás, kötelességtudás. Ezek a lelkületajdonságok: férfi erények is — de amellyel nem fosztják meg a női nőiességetől. A Lották nem férfias nők, hanem Istentől rendelt női hivatásuknak heroikus teljesítői. A finn nő nem vetélytársa, hanem kiegészítő munkatársa a férfinak a harctéren is, akárcsak a békés polgári életben, ahol lehet bírő vagy mérnök, ügyvéd, miniszter vagy mozdonyvezető, de ha hivatali ideje után otthonába tér, rendbe tudja szedni házatáját és példásan nevelt gyermekeit.

A honvédelemben résztvevő finn nő nem tartozik a világtörténelem közismert amazonjai sorába, valamint a közéleti pályák összes lehetőségének megnyílása a finn nő előtt — nem a szá-

zadeleji feminista jelszavak diadala. A nők egyenjogúsítása nem kívülről érte a finn társadalmat, hanem belülről, magából a finn nő egyéniségéből, rátermettségéből, szabadságküzdelmek közepette tanúsított politikai érettségéből és hősiességéből nőtt ki, sőt alapjai visszanyúlnak a finn nép őskorába, amelynek emléket nem őrzi más, csak a népköltészet, azok számára, akik olvasni tudnak belőle.

A Kalevalának egyik legérdekesebb, legmarkánsabb nőalakjára kell gondolnunk: Louhi ez, Észak urnője, a pohjolai nagyasszony. Nem amazon, hanem asszony, finn asszony a javából. Leányát háziasan, szigorúan neveli, gondos választja ki számára a legkiválóbb férjet, a jakodalomra maga készíti a sört, az ennivalókat. De emellett kemény kézzel intézi országának kormányzását. Ő az, aki messzeföldről hozat híres varázslókat, hogy a nép jólétének alapját, a csodás szampót elkészíthesse. Mikor pedig a szampót elrabolják tőle, ő az, aki összegyűjti, megszervezi, felfegyverzi a bosszúzó hadsereget. Maga evez a harci bárkán s mikor zátonyra futnak, maga gázol a vízbe, hogy a dereglyét a mély vízre taszítsa. Mikor harcra kerül a sor: sasmadár képében ve-

Az AMTE nagy bálja Szilveszterkor lesz a „Központi” összes helyiségeiben

rekszik. Mikor ki kell kémleni az ellenség szándékait: kerengő héjjává változik. Mikor pedig látja, hogy — mai nyelven szólva — békeárgyalásokat kell kezdenie: giljcemadár alakját ölti fel. Tehát még diplomata is és minden vonalon vérbeli nő.

Ez a nőiességet mindig megőrző sokoldalúság s az élet minden változásában való helytállás legfőbb jellemzője a mai finn nőnek is. Tisztelet a férfiaknak kezdettől fogva, akik mellett ez a nő-típus kialakulhatott.

Január közepén tartják meg Temesváron a NUF Temes-tartományi kongresszusát

Temesvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója. A tegnapi nap folyamán a temesi helytartósági palota nagytermében ülést tartott a Nemzeti Ujjászületés Frontjának vezetősége. Az ülésen megjelent Victor Moldovan dr. NUF vezértitkár, aki a fővárosból érkezett Temesvárra. A vezértitkárt Marta Alexandru dr. királyi helytartó üdvözlölte. Az ülésen jelen volt: Ciupe Gheorghe dr., Temes-tartomány vezértitkára, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Baran Coriolan volt miniszter, főpolgármester és számos képviselő. Az ülés folyamán Victor Moldovan dr. rámutatott az Ujjászületési Front mihamarabbi megszervezésének szükségességére és kijelentette, hogy a temes-tartományi front-nagygyűlést legkésőbb január végéig meg kell tartani. Az értekezlet végén a résztvevők megállapodtak abban, hogy a nagygyűlést vagy január 14-én, vagy január 18-án tartják meg. Az ülés befejeztével hódolátáviratot intéztek Öfelsége II. Carol királyhoz. Ugyanígy táviratilag üdvözlözték Tatarescu Gheorghe miniszterelnököt és Constantin Giurescut, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának miniszterét.

Uj egyezmény Németország és Szlovákia között

Pozsony. (Rador). Tegnap egyezményt írtak alá, amely rendezi a Szlovákiában élő német nemzetiségek és a Németországban élő szlovák nemzetiségek kérdését. Az egyezmény szerint bizonyos feltételek betartása esetén a szlovákiai németek megszerezhetik a szlovák, a németországi szlovákok pedig a német állampolgárságot. Az állampolgárság megváltoztatására az egyezmény aláírásától 6 hónapon belül kell nyilatkoznia.

SZÍNHÁZ

Csütörtökön este ismét zsufolt ház tapsolta a Zsimberi-zsombori szépasszony tizenkettedik előadását. Régen nem volt operettnek olyan átütő sikere Aradon, mint ennek a kitűnő muzsikájú, remek humorú pompás darabnak.

Pénteken a színház nem tart előadást, míg szombaton este 9 órakor ismét a Zsimberi-zsombori szépasszony-t játsza a színház együttese. Vasárnap, Szilveszter napján az AMTE-bálon szerepelnek a színház tagjai. Hétfőn, január 1-én az igazgatóság közkiánatára ismét műsorra ült az évadnyitó előadás kitűnő vigjátékát. A Művészpár-t. öleső, 20—50 leles helyvárakkal. Hat órakor nagy úrví bohózatelőadást rendez a színház: színre kerül a Napoleon című. A mi szűfőrünk nem olyan. A gomba című kacagtató egyfelvonásosok, villámtréfák, pártelenetek, új Hecsek és Sajódarabok. Este 9 órakor ismét a Zsimberi-zsombori szépasszony van műsoron.

PÉNTEKEN nincs előadás.

SZOMBATON este 9 órakor: Zsimberi-zsombori szépasszony, operett (tizenharmadszor).

VASÁRNAP este a színház együttese az AMTE-bálon lép fel.

HÉTFŐN 3 órakor: Művészpár. Fodor László vigjátéka (hatodszor). 6 órakor: Nagy úrví bohózatelőadás. 9 órakor: Zsimberi-zsombori szépasszony, operett (tizennegedszer).

CORSO-mozgó

ma és mindennap játsza az első magyar tárgyú, Budapesten készült filmet:

»ARATÁS«

egy csodálatosan szép szerelem története.

Főrendező: BOLVÁRY GEZA. Segédrendező: BORSÓDY GYULA. Építész: BÁRÁNYKÁROLY.

Szereplők:

Báró Tamássy főispán SOMLAY ARTHUR, a budapesti Vigszínház tagja
Fia, István, a huszárkapitány HÖRBIGER ATTILA, a bécsi Burg-színház tagja.
János, urasági kocsis RAJNAI GÁBOR, a budapesti Vigszínház tagja.
JULIKA, leánya PAULA WESSELY, a bécsi Burg-színház tagja.

Ilyen híres együttes még sohasem szerepelt Aradon!

A film magas ára miatt minden helyet 2 leiel emeltünk!

Síntörés miatt

baleset érte

az arad-brádi személyvonatot

A 2332-es személyvonatot, amely Brádról Arad felé haladt, az éjszaka 2 óra tájban az acsucái állomás előtt mintegy háromszáz méterre baleset érte. Amikor a szerelvény a 97-es kilométer közhöz érkezett, a személyvonat utolsó két kocsija kisiklott. A baleset következtében a kocsik megrongálódtak, a vonaton ülő utasoknak azonban az ijedtségen kívül semmi bajuk sem történt. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a vasúti balpest síntörés következtében történt.

Miért harcol Anglia?

Harold Nicolson ösztinte könyve a háború okairól és a brit birodalom szándékairól

London. Három hónap múlt el a háború kitörése óta, s Angliában hivatalos helyről alig-alig hangzott el olyan kijelentés, vagy nyilatkozat, amely pontosabban megjelölte volna: mi hát valójában a jelenlegi háború célja?

Az angol közvélemény tájékoztatóbb része nagyjából helyesli is a kormányt az az álláspontját, hogy ezekben a napokban, amikor a háborúnak mind időtartama, mind természete, bizonytalan, nem nyilatkozik pontosabban azokról a célokról, amelyek az ellenféllel való meg egyezés feltételeivé válnának. Ilyen körülmények között, nekünk magyaroknak, akik a részt nem vevők „magasabb nézőpontjából” szemléljük az eseményeket, feltétlen érdekességű ezekben a napokban, hogy mi az angol nép felfogása a birodalomnak a háborúval kapcsolatos elhatározásairól és hadicéljairól.

Mindenekelőtt azt kell tudnunk, hogy Angliában még nem született meg a háborús jelszó.

„Anglia, bármennyire sajnálja is a lengyeleket...”

A közvélemény egyetlen, népszerű rövid mondatban még nem tudja kifejezni, hogy a szigetország miért üzent hadat Németországnak s mit akar a háború révén elérni. A régi jelszavak (például az 1914-es, „biztossá tenni a világot a demokrácia számára”) ma teljesen hidegen hagyják az angol közvéleményt. Nagyon jellemző ugyanakkor az 1939-es Angliára az is, hogy nem igyekszik hadicélként semmi olyan altruista törekvést megjelölni, mint ez a múlt háború során olyan sokszor történt. A mai Anglia hadicéljai között természetesen ott szerepel Csehország és Lengyelország valamilyen formában való visszaállítása s ha az angolok megnyernék a háborút, ezt a tervüket, vagy ígéretüket kétségtelesen meg is valósítanák. A szigetország földjén azonban egyetlen ember sincs, aki azt hirdetné, hogy ezek lennének a háborús okok vagy hadicélok.

Ami pedig a jelenlegi háború programját illeti, ha a kormány azt a jelszót adta volna ki, hogy „Le Hitlerrel”, vagy „Pusztuljon a náci párt”, ezekért az elvekért „egyetlen értelmes angol nem volna hajlandó bőrét kockáztatni s Anglia, bármennyire sajnálja is a lengyeleket, nem lenne hajlandó hazájuk feltámasztásáért a birodalom sorsát kockáztatni...”

Ez az idézet egy minap megjelent könyvből való, amelynek címe „Miért harcol Anglia” és szerzője Harold Nicolson, volt diplomata, nemzeti munkáspárti képviselő, a mai Anglia egyik legjobb írója.

Ez a népszerű áron kibocsátott könyv többé-kevésbé propaganda célra készült s többé-kevésbé az angolok „házi használatára”.

A félelem és a felháborodás volt a háború oka

A háború kitörésének okait Nicolson a következőkkel magyarázza: Az angol nép természetétől fogva békés és elég aluszékony. Ezt a nemzetet csak két emóció kényszerítheti erőszakos cselekményekre: a félelemérzet és a felháborodás. Mióta Hitler uralomra jutott, különböző ténykedéseivel többször kiváltotta az angolokból ezt a két érzést. Hatalomra jutásától 1939. március tizenötödikéig az angol közvélemény egyik része félt a németektől, másik része pedig felháborodott a németek egyes akciói felett. A két érzést azonban együttesen csak Prága elfoglalásával váltotta ki. Ezen a napon ugyanis — Nicolson szerint — nem csupán az történt, hogy Hitler „darabokra tépte a müncheni szerződést”, hanem miután egy nem-német fajt csatolt a birodalomhoz, azt az érzést keltette az angolokban, hogy világuralomra tör s ennek a törekvésnek Prága elfoglalása csupán közbeeső állomása. „A tigris immár nem csupán a benszüllött kutyhóit támadja meg, hanem a mi házukat is.”

Akik a világtörténelmet ismerik, azok számára az angol hadüzenet nem hozhatott meglepetést. Anglia ugyanis több mint 250 év óta azt a felfogást vallja: sohasem szabad megengedni, hogy az európai kontinensen egyetlen ország hatalmi túlsúlyra tegyen szert. Ez a felfogás volt az, melynek következtében a múltban megtámadták Spanyolországot, Hollandiát, később XIV. Lajos és Napoleon Franciaországát, végül pedig II. Vilmos és Hitler Németországát.

Ennek az érzésnek — írja Nicolson — a régi Anglia különböző neveket adott. Egy időben ezt: európai erőegyensúly, később ezt: a kisállamok védelme.

Az első elnevezés félrevezető volt, a másik képmutató. A jelenlegi Anglia „önvédelem”-nek hívja ezt az érzést.

Ha a brit birodalom nem állja útját a német hatalomnak...

Ha Németországot egy ellenséges hatalom meghódítaná, Németország megtörve bár, tovább is Németország maradna. — folytatja Nicolson — s ugyanez áll a franciákra nézve is. Ha ellenben Anglia egyszer elveszti hatalmát tengeri utvonalaival felett, akkor azonnal elveszti önállóságát is és olyan állammá válik, amely mások kegyéből él.

Ez az önvédelmi motívum nem altruista, hanem önző, hiszen arról van szó, hogy Anglia azért vonult hadba, mert egyéni érdekeit akarja megvédeni. Angliának nem Prága, vagy Varsó elfoglalása fáj, hanem ezek miatt attól félt: ha nem állja útját a németek egyre impozánsabb méreteiben növekedő hatalmának, Németország egy napon olyan óriási erőre tesz szert, hogy még az angol flotta sem bírhat vele. A német hadak hevonulnak Sztambulba s onnan már csak egy lépés India. A német tengeralattjárók bázisokat szerezhetnek Rotterdamban s hadirepülőgépeik valahol a belga partokon, harmincöt kilométerre Angliától.

Ebből a gondolatmenetből világosan következik, hogy Nicolson és vele együtt az angol közvélemény vezető rétegének felfogása szerint teljesen elkerülhetetlen volt, hogy Németország egy napon megtámadja Angliát s ennél fogva azért üzent hadat, hogy a későbbi, feltétlenül fenyegető és sokkal súlyosabb áldozathozataltól menekülhessen.

Ettől az önző egyéni céltól eltekintve, azonban Nicolson szerint a háborúnak Anglia részéről való folytatásában van egy magasabb erkölcsi motívuma is, Nicolson ezt írja:

Ha a háborúval kapcsolatban az önző érdek lett volna az egyedüli motívum akkor egy

konzervatív kormány, amely szükségképpen a tőkésosztály érdekeit és kiváltságait tartja szem előtt, nem mehetett volna bele a háborúba. „Ezek az érdekek és kiváltságok tudniillik a háború során elpusztulnak”. Az idézett kifejezéssel Nicolson arra céloz, hogy Angliában, ahol elég igazságos adózási viszonyok vannak, a háború terhe különös súllyal nehezedik a tőkésosztályra, valamint arra, hogy az angol kormány intézkedései elég hathatósan megakadályozzák a hadseregszámlitók gyors megvagyonosodását.

Ezt a háborút Anglia önvédelemből kezdi el, de azért folytatja, hogy az emberiséget szolgálja vele.

Mint hogy a könyv propaganda célból készült, érthető a túlzás. E kijelentés ha értékére leszállítunk, talán a következő mondatban volna kifejezhető:

Anglia egyéni érdekből kezdett harcot, de a háború folytatása révén (amennyiben azt megnyeri) másoknak is hasznára lesz, illetve igyekszik hasznára lenni.

Nicolson maga is érzi a megállapítás tuizott voltát és így folytatja:

Ezen a kijelentésen sokan nevetni fognak s ehhez bizonyos mértékig talán joguk is van. Mi angolok az ilyen altruista ideáloktól történelmünk során sokszor eltértünk. Így például az 1900-as bur háború során. Sokszor jelentettük ki, hogy önzetlen érdekből harcolunk, amikor az igazság az volt, hogy önző érdekből harcoltunk. Ennek az eredménye egy óriási birodalom és „az angolok képmutatók” világrenutációja volt. De ugyanakkor azonban nem szabad letagadni, hogy a „fait play” elve angol elv s ezt mi gyakran próbáltuk megvalósítani.

Hegedűs Ádám

Hátborzongató jelentések az anatóliai földrenges itéletnap pusztításairól

Losangelesben is megmozdult a föld...

Ankara. A legújabb jelentések szerint az anatóliai földrengésnek több ezer halott áldozata van. Sok kisebb fajta teljesen elpusztult. A kormány segélyakciót indított a földrengés károsultjainak támogatására.

Losangelesben és környékén tegnap szintén földrengést érezték. Legnagyobb a kár Losangeles fűrőhelyén Long Beachben, ahol az 1930. évi földrengés központja volt. Számos épület rombadott. Szerencsére emberéletben nem esett kár.

Szerdán este az ankarai rádióállomás bejelentette, hogy a keddi éjszakai földrengés valóságos katasztrófa volt. Az áldozatok száma több ezerre tehető, pontos adatok azonban hiányoznak, mert azokkal a kerületekkel, ahol a földrengés lezajlott, az összeköttetés megszakadt. A keleti megyék több városa részben elpusztult és igen sok fauromokban hever. A földrengés sújtotta vidék lakossága fedél nélkül maradt és sátrakban tartózkodik a rettentő hidegben. A kormány orvosokat és élelmiszert küldött ezekre a vidékekre. Legtöbbször szenvedtek Siva, Tokat, Jozgad és Amasia környékei, valamint a Fekete tenger partján a dohánytermelésről ismert Samson és Ordu kerületek.

A Reuter angol hírszolgálati ügynökség közli, hogy hozzávetőleges számítás szerint az anatóliai földrengés halálos áldozatainak a száma 1000 körül mozog. A közlekedési vonalak megrongálódása kö-

vetkeztében nemcsak a pontos értesülések hiányának, de a mentési munkálatok és a lakosság segélyezése is rendkívül nehezen halad előre. Az eddigi hírek szerint 12 város szenvedett a földrengés következtében és ezek valamennyiének 15-40 ezer lakosa volt. Hasonlóképpen nagy pusztulás következett be nyolcvan községben is, amelyeknek nagy része teljesen rombadott. A katasztrófa erejű földrengés a lakosság egy részét álmában lepte meg. A világűr gázcsövek megrepedése következtében a tüzesetek száza fordultak elő. Erzingen helységben különösen sok tüzeset volt és a teljesen elpusztult városban még mindig sok épület áll lángokban. Ebben a helységben egyébként a beomlott kadettiskola romjai alatt tíz tiszt és kilencven kadett halálát lelte. (Rador)

Rómából jelentik: A tarenti földrengéstani intézet készülékei 27-ről 28-ra hajló éjszaka utabbi földrengést jeleztek, amelynek központja valószínűleg ugyancsak Anatóliában lehet. (Rador).

FORUM filmszínház. Telefon: 20-10.

Ma:

A Broadway rózsája

amely csupa sziv, szerelem és muzsika
Tyrone Power, Alice Fayne és A. Jolson-al.
FOX-hiradó a leguabb háborús eseményekkel.
Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órakor.

Következő műsor:

A szezon leghatalmasabb és leggrandiózuzabb színes filmóriása,

JOSSE JAMES (Az imádott bandita)

Törvényen kívül

Tyrone Power, Henry Fonda, Nancy Kelly és Randolph Scott-al.

A Református Otthonban nagy Szilveszter-est. Tánc reggeli, vendéneket szívesen látunk.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Nóta-kolbász párbaj

Aki azt hiszi, hogy a jókedély kipusztultólében levő valami, az olvassa el ezt a kis történetet. Izgalmas napjainkban történt, de történhetett volna a leghamisítatlanabb „régi” békében is.

A primás, aki arról nevezetes, hogy Kolozsváron ő honosította meg a „halk cigánymuzsika” igen dicséretes szokását, zárás után betért az egyik kiskorcsmába, melynek kirakatában tábla csábította a vendégeket: „Ma este dísznótor”.

A tányérozás aznap este bizony soványabb volt, mint a másvilágra perzselt hízó és a pénzügyi helyzet gyors áttekintése után a primásunk rendelése eképen hangzott:

— Kérek egy kis adag ázalékot!

Hozták is nyomban, káposztával, ahogyan „dukál”. A tányéron — háborus idők! — csak egy miniatűr májas és egy aprócska véres párolgott. Szóval, egy kisebb százalék ázalék...

— Hát a kolbász hol marad? Minden rendes helyen három darab a kisadag, ha kicsi is — méltatlankodott a vonó mestere és a korcsmáros is naprikás hangon válaszolt. Tettelegességgé éppen nem, de lovagias ügyvé fajult a kolbászvilta.

Vendég vetődött a korcsmába. A vendéglős ott sündörgött körülötte, parancsát lesve. És a vendég parancsolt Rendelt, evett, ivott, a pénzre nem nézett. Aztán elhőmbölte érces baritonján:

— Nótázhatnék, cigányt ide!

Ritka ma az ilyen „pall”, meg kell becsülni és a korcsmáros máris intett a primásnak, aki azonban kisadagi sértődöttségében észre sem akarta venni. Végül is azonban hosszas diplomáciai jegyzékváltások és holmi nagyadag hadikárpótlás ígéretével kezébe vette a vonót. A kiváló primás vonója alól azonban furcsa nóta szállott. Mintha dadogott volna. Kimaradtak a hangok, döcögött az egész. Valahogyan így:

— Szép a „zsá” nincs hi...ja, libe... de le...gő, a... rása...

A nótázó pasas felhőrdült: mi ez? A korcsmáros arca is elkomorult.

— Mit játszol? — morogta oda a fogz közt.

— Ez olyan kisadag nóta... Minden harmadik hang hiányzik, mint az ázalékból a kolbász... — nevetett a primás.

A párbajkódexbe új fejezet íródik: a világon elsőszőr Kolozsváron vívott párbajt a nóta a kolbázzsal...

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 9.96 és háromnegyed, London 17.58 és fél, New York 445.81, Brüsszel 74.75, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Berlin 178.50, Szófia 5.30 (áru), Belgrád 10, Bucuresti 3.30 (áru).

— John Rockefeller fia Romániában. Bucurestiből jelentik: Rockefeller junior amerikai petroleumkirály Iránból és Egyiptomból jövet látogatott Romániát és meglátogatta az ország gazdagabb petroleumvidékeit.

— Felfüggesztették a francia-román csomagforgalmat. Bucurestiből jelentik: Újabb intézkedésig Románia és Franciaország között a csomagszállítást felfüggesztették.

— Az amerikai legjeltette a Panama-csatornáért. Washingtonból jelentik: Woodrig hadügyminiszter ismételt előterjesztést tett arra vonatkozólag, hogy az amerikai legjeltette vegye védelmébe a Panama-csatornát. (Rador).

— VÁLTOZATLAN MARAD A LIRA ARFOLYAMA. Mint már jelentettük, az elmúlt napokban az új román-olasz kereskedelmi és fizetési egyezmény aláírták. Ennek értelmében Románia az olasz ipar részére szükséges petroleumot szállítja, míg Olaszországból gyapot és gnyapfonalat importálnak. A fizetési egyezmény szerint a kliringben a lira árfolyama változatlanul 7.17 marad.

— Aranyarkantyú-rendelt küldött a pápa Ciano grófnak. Rómából jelentik: XII. Pius pápa Ciano gróf olasz külügyminiszternek az aranyarkantyú-rend kitüntetését ajándékozta. A kitüntetésről az olasz külügyminiszter Maglione híboros államtitkár értesítette s közölte, hogy Öszentsége ezt a magas kitüntetést az olasz külügyminiszternek a béke nemes ügye, valamint az egyház s az állam szíves kapcsolatainak kiépítése érdekében folytatott tevékenységéért adományozta.

— TELEKI PÁL GR. AZ AMERIKAI MAGYAROKHOZ. Budapest. Gróf Teleki Pál miniszterelnök új napján szöveget intéz az Amerikában élő magyarokhoz. Beszédét éjjel után 1 óra 8 perckor a rövid hullámu adóállomás közvetít.

— UJABB KATONAI BEHÍVÁSOK SVÉDORSZAGBAN. Stockholm. A svéd kormány újabb tartalékosokat hívott be katonai szolgálataira. A soronküvi behívás azért történt, hogy a csapatokat hadvisezésre készítsék elő.

— KÉSŐBBRE HALASZTIÁK AZ OBERAMERGAUJ PASSIÓJÁTÉKOKAT. A szabályos időközben ismétlődő oberammergauji passiójátékok rendezésére 1940-ben került volna sor. Most érkező hír szerint azonban a Passió-bizottság elhatározta, hogy a háborus helyzetre való tekintettel a következő passiójátékok időpontját későbbre tűzi ki. Az egykori pestis-fogadalom szerint esedékes előadásokat majd akkor rendezik meg, amikor a béke ismét beköszöntött Európába.

— TANASE SULYOS BETEG. Bucurestiből jelentik: C. Tanase, a Carabus szintársujat országosan ismert igazgatója két oldali tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett.

Kakaó — makkból

A Neue Zürcher Zeitung berlini jelentése beszámol arról, hogy egy német kémikus kísérleteket folytat, amelyek azzal bíztatnak, hogy sikerülni fog a kőly makkjának egészen különleges gazdasági értékesítése. A német vegyész ugyanis megállapította, hogy a makkból kőly feldolgozás után magas tápértékű élelmiszert lehet készíteni. Ennek a tápértéknek az íze a kakaóhoz hasonlít, de tudományos megállapítások szerint kakaó-értéke nagyobb a kakaónál. Több kémiai gyárban, valamint cukorkagyárakban máris alkalmazták ezt az új tápszert.

— VORONOFF HAZATÉRT FRANCIAORSZAGBA. New York. (Rador). Dr. Sergiu Voronoff az Egyesült-Államokban tartott előadásainak befejezése után visszatért Franciaországba, ahol a francia hadseregben, mint sebészorvos teljesít szolgálatot.

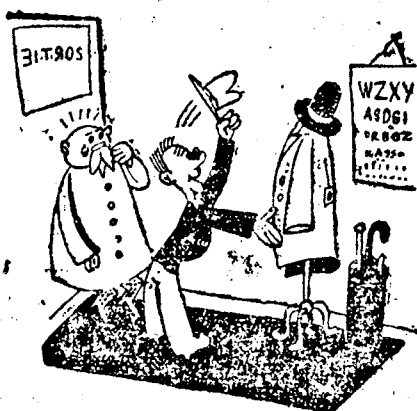
— Gyűjtőtáborba küldik a horvát kommunistákat. Belgrádból jelentik: A horvát hatóságok elhatározták, hogy 78 kommunistát, akik a legutóbbi zágrábi és spatóli kommunista tüntetéseken résztvettek, a la poglavi gyűjtőtáborban helyezik el.

Minisan Cornel képkiallítása

vasárnap nyílik meg
a Kulturpalotában.

— TILOS A SZILVESZTERI MULATOZÁS NÉMETORSZAGBAN. Berlin. Himler közrendészeti miniszter rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a szilveszteri éjszakai mulatozást, szórakozást és főleg az italfogyasztást. A miniszter szerint a német népnek az idők komolyságához kell alkalmazkodnia. Szilveszter éjjel a zárórát különben éjjel egy órában állapították meg.

A szemorvosnál

— Isten Önnel, doktor ur. köszönöm, hogy olyan kitűnően rendbehozta a szememet...

— HORTHY MIKLÓS MAGYAR KORMÁNYZÓ FEJEDelmi AJÁNDÉKA A NEMET SEGÉLYAKCIÓK RÉSZÉRE. Berlin. A „Völkischer Beobachter” meleg szavakkal emlekszik meg Horthy Miklós magyar kormányzó ajándékáról a német teli segélyakció számára. Az ajándék több vagon élelmiszereből áll és minden egyes csomagon a következő felírás látható: „Magyarország üdvözlé Németszagraot”. Az ajándékért Hitler megleghangú köszönetet mondott Horthy magyar kormányzónak.

— Bucurestii magyar diákok bálja. A bucurestii férfiszövetség Koós Ferenc Köré január 27-én este kilenc órakor az Academiei-ucca 20 szám alatt lévő Liedertafel összes termeiben diákbált rendez. A bál jövedelmét a fővárosban tanuló szegény magyar egyetem hallgatók javára fordítják. Beléptidij 120, diákiegy 60, családiegy 300 lei. A tiszteletjegyek megváltási díját Gyönös Károly Bucuresti 2, Strada Sfinti Voevozi 52. szám alá lehet küldeni. A romániai magyarság az előző években is széleskörű pártolásban részesítette ezt a diákbált és bizonyos, hogy a támogatás ez alkalommal sem marad el.

— MEGNYILT A SPANYOL-FRANCIA VASUTI FORGALOM. Madridból jelentik: A spanyol kormány elhatározta, hogy valamennyi vasuti vonalát megnyitja Franciaország felé.

— Halálozás. id. Kardos Antal férfi- és papí szabómester i. hó 27-én, 64 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése pénteken, i. hó 29-én, d. u. 3 órakor lesz a Piata Elena Doamna (Süvegter) 13. sz. gyászházban.

— Másfélmillió ember él Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A legutóbbi, szeptemberben közzétett hivatalos kimutatás szerint Palesztina lakossága egymillió 477.915 lélekből áll. Ebből körülbelül 60 százaléka muzulmán, 30 százalék zsidó, míg tíz százalék keresztény. A muzulmánok számaránya az utóbbi 13 hónap alatt a zsidó bevándorlás folytán tíz százalékkal csökkent.

— Eljegyzés. Velsz Zoltán máv. fogalmazó (Budapest) eljegyezte Angyalati Gitta testnevelő tanárnőt (Debrecen) (Minden külön értesítés helyett.)

Apróságok

A papucséri híreben álló színész azt mondja a napokban a művészklubban:

— Az én nejem olyan jó gazdasszony, hogy néha már túlzásokra ragadtatja magát.

— Hogy-hogy?

— Nem tudok olyan későn haza menni, hogy a kezében ott ne legyen a seprű...

A költő panaszkodik a művészkávéházban:

— Olyan rossz az irásom, hogy én magam sem tudom elolvasni.

— Boldog ember — jegyezte meg a kritikus.

— Kivándorlóknak tekintik a „Graf von Spee” legénységét. Buenos-Ayres. A Stelani-ügynökség jelenti: Az Admiral Graf von Spee 1036 főnyi legénységét nem fogják internálni az ország katonai körzetébe, hanem kivándorlókként tekintik őket, akik teljes szabadságot élveznek a polgári életben és rendes foglalkozást űzhetnek.

— Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbetegek szívesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— ÖTÖS IKREK SZÜLETTEK HAVANNÁBAN. Havannából jelentik: Valdes Otilia parasztlányoknak ötös ikrei születtek. Az anya és gyermekei egészségesek.

— Az aradi evangélikus templomot nagykarácsony ünnepén zsúfolásig megtöltö gyülekezet istentiszteletének áhítatát és lélekemelő szépségét növelték és építették Bakó Lászlóné urnó, a nemesen megleghangú alténekesnő, aki Orpheus nagyáriáját énekelte mély átérzéssel és a gótiyes templomot egészen betöltö tiszta művészettel, valamint Zalay Sándor, városunk elismerten értékes zenei szervezője és a fiatal, nagyszerű zenei talentummal megáldott Fejes Du. akik Vivaldi örökség hegedűkettős koncertjének Largo-tételét fátsozták. Orgonán kísért Nagy Aranka zenetanárnő, csodálatos finomsággal és egybeolvászto művészettel.

— Az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa értesíti a háztulajdonosokat, hogy december 29-én délután 4 és 6 óra között, a titkárság irodájában folytatólag eszközi a hadfelszerelési bönök jegyzését. Az előnké.

— Felakasztotta magát egy fiatal aradi leány. Chisorean Elisabeta, 16 esztendő, Moldovei-ucca 33. szám alatt lakó leány tegnap délután öngyilkosságot kísérelt meg. Az életunt felakasztotta magát. Tettét szerencsére még idejekorán észrevették és levágták a zsinóról. A fiatal leányt a központi kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. Miután egyelőre még kihallgatni nem lehetett. Öngyilkossági kísérletének oka ismeretlen.

Szopósmalac, hőröspecsenye legolcsóbban EIBENSCHÜTZ-nél, Sfrada Malol Corvin 5. szám

Lángoló finn városok

A szovjetorosz ágyuk megdördültek a finn határon s azokra a városokra, ahol Észak egyik legműveltebb, legkultúraltabb és legbecsületesebb népe él, orosz repülők gyújtóbombái hullnak. A finn nemzet el lehetett készülni erre, hiszen az ész. az igazság és a jog háttorságával küzdött diplomáciáin révén területe őpsége és népe életéért. S a kis finn nemzet heteken át megállt tudott parancsolni az orosz kolosszusnak, amely szuronyát villogtatva, repülőgépeit és hadihajóit betűtve, készen állt minden percben arra, hogy mint legutóbb Lettország egy részét, Finnországot is a szovjeturalom nem mindenkinek kívánatos uralma alá hajtja. (Ismeretes, hogy Finnország évszázadokon át nyögte az orosz igát és harcolt az ellen). Az orosz ágyuk és repülőgépek bombái dörögve hullnak a finn városokra s a végzet feltartóztatathatatlanság megindult Finnország felé.

Az alábbiakban Finnország veszélyeztetett főbb pontjairól közlünk ismertetést:

A bombázott Helsinki

Finnország fővárosáról, Helsinkiről — régebben Helsingfors volt a neve — mindenki tudja, hogy a sportvilág középpontja. Egyébként Észak-Európa egyik leg szebb és legrendezettebb városa, amely a Finn-öböl partján levő félszigeten messze benyúlik a tengerbe s hajóiról is festői képet nyújt.

Eredetileg nem a mai helyén alapították, hanem öt kilométerre a Wanda torkolatánál, 1550-ben és csak 1642-ben helyezték át a félszigetre, ahol ma is áll, 1729-ben építették ki először erődítéseit s az orosz-svéd háborúban több ízben is felgyújtották s lakosságát kíméletlenül megsarcolták, 1809-ben került Oroszországhoz és csak 1812-ben lett Finnország fővárosává, 1819-ben pedig a finn kormány székhelyévé.

Helsinkit három gyönyörű öböl veszi körül, ezek közül a keleti öbölben van a Sveaborg, erősséggel korozott szigetcsoport. A finn főváros természetesen nemcsak a gazdasági, de a kulturális élet középpontja is; legnagyobb büszkesége az 1640-ben alapított Sándor-egyetem, amit 1827-ben helyeztek Helsinkibe. Az egyetem csillagvizsgálója és földmágnességi intézete igen nagy jelentőségű, 250 ezer kötetes könyvtára zsumolva van ritkaságokkal. A finn főváros tudományos, művészeti és irodalmi egyesületei is jelentékonvok.

Kikötője hatalmas erődítménnyellegű, innen irányult Finnország külkereskedelmi forgalma, főleg Svédország, Anglia és Németország felé. Parttalapjai közül a hajógyár, dohánygyár, posztó-, sör-, gép- és szeszyárai bírnak jelentőséggel.

Wiborg (Wilipuri)

Finnország másik nagy városa, melyet a finn-orosz háborúról szóló első híradásaink szerint az orosz repülők több helyen felgyújtottak, Wilipuri (Wiborg), az orosz-finn határ közelében fekszik, nem tulságosan messzire Helsinkitől s légvonalban Abo várossal és az Aaland-szigetekkel esik egy irányba. Wilipuri Leningrád és a Finn-öböl között a legjelentékenyebb város, kerületi székhely. A Saima-csatornának a Wilipuri-öbölbe való torkolatánál, mint jelentős kikötőváros, Finnország egyik fontos tengerparti gőcpontja s főként az átlagos kereskedelemben látszik nagy szerepet, átlag kétféle márká vámbevételével. Az utóbbi időkben Helsinkivel együtt népszerű tengerparti nyaralóhely is volt, gyönyörű villasor épült az öböl partján s a környező hegyekkel Wilipuri is festőien szép képet nyújt.

A Wilipuri mellett levő Trangsund volt régente az orosz balti-tengeri hajóhad első kikötője és nyári álomhelye, érthető tehát, ha a régi cári uralom mintájára Szovjetországhoz is vissza akarja szerezni ezt a fontos hadikikötőt. Egyébként Wilipurit, mint svéd határvárat, éppen az oroszok ellen alapították 1293-ban. Az oroszok 1710-ben foglalták el s 1793. július 3-án nagy csata színhelye volt, amikor a svéd flotta csak nagy nehezen tudott átvégődni az orosz hajóhadon.

Abo,

Finnország legrégibb erődje

A nevezetes Aaland-szigetek közelében áll a finn parton Abo városa, Finnország legrégibb erődítése. Tulajdonképp finnül Turkunak nevezik, de a másik nevén ment át az európai köztudatba. Finnország kereskedelmi életében kiváló helyet foglal el, mert Svédország felé az első nagy kikötőváros. A város közvetlen közelében áll Abohus vára, melyet 1157-ben építettek a svédek, egy finn falunak, Turkunak a helyén, erről hívják a finnek Abot ma is ezen a régi nevén. Nevezetes a város arról is, hogy ott áll Finnország legrégibb és legszebb székesegyháza.

A város 1827. szeptember 5-én teljesen leégett, de aztán — még szebben — újra felépítették, hogy a finn erő és kitartás hirdetője legyen. Abo egyébként egészen 1816-ig Finnország fővárosa volt. Ott jött létre 1743. augusztus 7-én az a békekötés Svédország és Oroszország között, melynek alapján Finnország egy részét Oroszországnak engedték át.

Ezeket a városokat veszélyeztetették egylőre az oroszok. A mai, erősírámu hadmozdulatok idején azon ban, mire e sorok megjelenhetnek, ki tudja, milyen veszteségek érhetik a finnekot?

— Évvég hálaadás a minorita-templomban. December 31-én, vasárnap délután hat órakor évvégi hálaadás lesz a minorita templomában, amelyet Lakatos Ottó dr. rendfőnök-plebános tart. Az ájtatosságon közreműködik a nagyénekkar. Ujév napján a szokásos ünneppapi istentiszteletti sorrend lesz. A tízórai nagymisé, — amelyen a nagykar énekel — Brunner Tibor minorita hitoktató mond innapi szentbeszédet. A feltizenkettős misén a kiskar működik közre.

— FLEKKEN A 20 EZER ÉVES MAMMUTH HUSÁBÓL. A szibériai tundrákon a vastag hó és jég réteg alatt egy kutatás alkalmával 20 ezer éves, jégbeágyzott mammuth testét találták a vadászok. A mammuth husa teljesen friss, szép, rózsaszínű volt, úgy hogy a vadászok azonnal hozzáálltak a mammuthpecsenye szétosztásához a környék lakossága között. A 20 ezer éves mammuth husából Moszkvában is szállítottak nagyobb mennyiséget. Az előkelő éttermekben csemegéül adják az őssálat husából készített flekkent.

— A Romániai Magyar Népközlösség aradvárosi tagozata felkéri alant felsorolt tagjait, hogy sziveskedjenek okmányaik átvétele, illetve rendezése végett a Josif Vulcan-utca 12. szám alatti népközlösségi irodában, a hivatalos órák alatt haladéktalanul jelenkezni: Romátka Lajos, Hollaki Ilona, Gockler Katalin, Lázár Hajnal, Balogh András, Harikovsky Lipótné, Balázs Veron, Vig Ferenc, Bereczky Julia, Markovits Jánosné, Kiss Sándor, Gál József, Söki János, Batizi Zsófia, Szabó István, Tódor Sándor, Galgóczy Zsuzsanna.

Trockij elítéli

Finnország megrohanását

London. (Rador.) A newyorki rádió Trockij nyilatkozatát közvettette, amelyben a volt szovjet államfő kijelentette, hogy teljes mértékben elítéli a Finnország elleni szovjet támadást.

— MEGFAGYOTT EGY SIELŐ A BRASSÓI HAVASOKBAN. Brassó. A Brassó közelében levő Poianán egy megfagyott fiatalember holttestét találták meg és most személyazonosságát igyekeznek megállapítani. A siruhába öltözött fiatalember vajszínűleg két héttel ezelőtt hóviharba kerülhetett és megfagyott.

— Letartóztattak Aradmegyében egy gyújtogató kéregetőt. Az utóbbi időben az aradmegyei Zádorlak, Óthalom és Ujbodrog községekben sorozatos betörések történtek, sőt Zádorlakon legutóbb szalmatűz is előfordult és Eisele József gazdálkodó több ezer leles kárt szenvedett. Eisele nyomra vezette a csendőrséget, mert elmondotta, hogy legutóbb egy kéregető, akinek nem adott semmit, megfenyegette. A kéregetőt Maidan Mihály személyében elfogták, bevallotta, hogy a három községben a betöréseket ő követte el, sőt ő gyújtotta fel bosszúból Eisele szalmáját is. Beszállították az aradi ügyvérségre.

— A Mosóczy-telepi római katolikus templomépítő bizottság december 31-én este nyolc órai kezdettel Szilveszteri estélyt rendez a telepi Katolikus Kör helyiségeiben. A Szilveszter-estre vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Chaplin új filmje

Chaplin új filmet forgat. Hollywoodi hír szerint a politikai témájú film, amelyben természetesen a nagycipő, kacászó járás, jellegzetes kisbajszú burleszk-sztár játsza a főszerepet, két hónapon belül elkészül.

— Ékszerlovajok. Stefanovics Klement aradi pékmester bejelentette a rendőrségnek, hogy általa ismert két munkás hafezer lei értékű ékszer lopott el Remus-uccai lakásából. A feljelentés ügyében megindult a rendőri eljárás.

— Megnyitott a tornaegyesületi jégpálya. A hideg idő beálltával ismét az ATE nyitotta meg tagjai és helyiségeinek udvarán levő jégpályáját. Az intím, közkedvelt jégpálya különösen az ifjúság körében örvend nagy népszerűségnek, de a kezdők is ezen a jégpályán tanulhatnak legkönnyebben. A pálya nyitva délelőtt 9 órától este 10 óráig.

— ÖNGYILKOSSÁG NEMETSÁGON. A német-sági csendőrség jelenti, hogy Keresztes községben Kaiser Jakob 83 éves gazdálkodó felakasztotta magát és meghalt. Gyógyíthatatlan betegségét jelölik meg, mint az öngyilkosság okát.

— Hűtlen cselédleány. Bucurescu Panait kapitány bejelentette a rendőrségnek, hogy háztartásbeli alkalmazottja eltűnt a Dragalina-köruton levő lakásából és különböző holmikat vitt magával. A hűtlen cselédleányt a rendőrség őrizetbe vette.

Hatalmas tűz Romanban

Oltás közben a viz belefagyott a tűzoltó-csővekbe

Romanból jelentik: Hatalmas erejű tűz pusztított csütörtökön reggel a Cuza Voda-uccában. A lángok az egyik bérházban keletkeztek és amikor értesítették a tűzoltókat, kiderült, hogy azok más tűz oltásánál vannak elfoglalva, a Traian-uccában. Amikor a tűzoltók a színhelyre érkeztek a lángok már olyan nagy területet borítottak be, hogy veszélyben állott az egész városnegyed. A későn érkezett tűzoltók munkáját megnehezítette a rossz felszerelés, valamint a nagy hideg, a víz ugyanis belefagyott a csővekbe. A tűz áterjedt a közelben lévő hatalmas gabonarakárakra is. Segítségül hívták a cukorgyár tűzoltóit és a katonai tűzoltóosztagot és a tüzet végül is nagynehezen sikerült eloltani. A kár óriási.

— Dr. Lázár Béla: Művészet. A legolcsóbb könyvnapi művészettörténet: Dr. Lázár Béla: Művészet. A kis művészettörténete. A kiadó szerző végigvezeti olvasót a művészetek egész történetén, a primitív ember meghatón naiv produkcióitól kezdve a művészfejedelmek örökbecsű alkotásain keresztül az ultramodern művészi törekvések ismertetéséig. De nem fullasztja bele olvasót a részletek tömkelegébe, nem ad megemészthetetlen adathalmazt, hanem filmszerű pergetésben elvonultatja a művészeti irányok egymásutánját, mégpedig az illető művészeti stílus legnagyobbjainak alkotásain keresztül. Nem sorol fel minden művészeti alkotást, de a leglényegesebb művek kompozíciójának megmagyarázása után megritkított olvasóval egy-egy stílus, mint például az antik, a román, a gótika, a renaissance, a barokk, a rokokó, az impresszionizmus, a plenair, stb. lényegét és olyan művészek, mint Phidias, Apelles, Praxiteles, Brame, Giotto, Masaccio, Leonardo da Vinci, Michel Angelo, Raffael, Tizian, Dürer, Rembrandt, Rubens, Velasquez, Greco, Manet, Courbet, Munkácsy, Szinyei-Merse, stb. nagyságát. Ez a mű egy kötetben egyetemes művészettörténetet ad. Felöleli az építéset, szobrászat és festéset egész anyagát. Az egyes művészeti irányok és korok gyors vágatában rohannak el az olvasó előtt és ahogy az író magyaráz, észrevétlenül megtanuljuk, hogyan kell egy képet, vagy szobrot szemlélni, mi az, ami egy alkotást művészivé és örökbecsűvé avat. Nagy segítségére van ebben a szerzőnek az illusztrációs anyag: közel 100 szövegkép és 37 mellékletlen elhelyezett 65 remek reprodukció szemlélteti az elmondottakat. Dr. Lázár Béla könyvét mindenki megértheti, nemcsak a képzett olvasó. Biztosan megbízható kalauz a művészet gyönyörű birodalmában, az emberteremtette álmoképek színes virágoskertjében. Dr. Lázár Béla: Művészet c. könyve pompás Rózsavölgyi-kiadásban, könyvnapra 158.— let. Egyébként rendes ára 251.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár, Kérje a teljes Rózsavölgyi-jegeket.

— Martin Gampert: Dunant. A vörös-kereszt regénye. E könyvben egy feledésbe merült, fantasztikus és egyedülálló életsors története kerül napvilágra. Dunant, a vöröskereszt-konvenciók apja, gazdag genfi szülők gyermeke és maga is gazdag bankár. 1859-ben véletlenül a solferinói csataterre kerül és az itt tapasztalt borzalmak feletti megdöbbenése készteti arra, hogy a háboru humanizálása érdekében mozgalmat indítson. Dunant a harcok végén jut a csataterre. Nincsenek orvosok és nincs, aki a megmenthető sebesülteket segítsen, azonnal megszervezi az ápoló- és mentőszolgálatot. Hazatérése után sem tud szabadulni a solferinói élménytől és töprengéseinek eredményeképpen kidolgozza a vöröskereszt-státutumokat. Európa aralkodott sorra látogatja, hogy meggyőzze a szervezőket. Erőfeszítéseinek megterem a gyümölcse: 1864-ben Geniben formálisan megalakul a vöröskereszt-intézmény. 1866-ban lép először a vöröskereszt akcióba, majd 1870—71-ben Dunant egy francia harctéri kórházat vezet. E háboru után Párisba kerül, teljesen tönkremegy, barátai elhagyják és évekig a legnagyobb nyomorban él. A nyilvánosság elől úgy elrejtőzött, hogy azt sem tudják róla, hogy életben van. A 80-as években Suttner bárónő egy kis sváici aggok házában fedezi fel. Mire Dunant felé fordul újra a világ figyelmé és megkapja a Nobel-békedíjat. Azok a milliók, akik a különböző harctereken és foglytáborokban a vöröskereszt áldásos pártfogását élvezték, ebből a könyvből ismerhetik meg az intézményt létesítő és érte mindenét feláldozó Dunant tragikus élettörténetét. Martin Gampert: Dunant. A vöröskereszt regénye Pantheon kiadásban, szép kiállításban, füze 158.— lei, kötve 198.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár, Kérje a Pantheon-újdonságok jegyzékét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

PÉNTEK:

HAJÓS gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyszerár, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerár, Str. Goidu.

SZOMBAT:

WEISZ gyógyszerár, Plata Avram Iancu 12.
JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand.
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărăsesti 1.

Cooknak volt igaza Pearyval szemben!

Harminc év múlva egy véletlen folytán derült ki az igazság.

Newyorkból jelentik: Harminc esztendővel ezelőtt nagy kulturbotrány keletkezett egy Cook nevű amerikai orvos és sarkutazó körül, aki azt állította, hogy járt az Északi sarkon és letűzte ott a csillagos lobogót. Állításait azonban csakhamar megcáfolta Peary tenger nagy, aki szerint Cook sohasem látta az északi sarkot s csak szenzációhajászból küldte haza híradását valahonnan az eszkimók közül. A közvélemény elfogadta Peary érvelését és őt jelentvén ki győztesnek, az orvost elítélte.

Cook később más botrányba is keveredett, tizenegy évi börtönt kapott és kiszabadulása utáni hónapban meghalt. Egy norvég sarki expedíció most azt jelenti a 88-ik északi szélességi fokról, tehát majdnem a sarkról, hogy megtalálta Cook orvos acéldobozba zárt naplóját. Cook leírja jegyzeteiben, hogy a dobozt már visszatérőben helyezte el a jégben. Így tehát kézenfekvőnek látszik, hogy tényleg felfedezte — mégpedig elsőnek — az északi sarkot. Amerikában most nagyarányú rehabilitálási mozgalom indult, de ebből a halott Cooknak már nem lesz sok haszna.

SPORT

Elmarad a jégkorong- és korcsolyázó- világbajnokság

Zürich. A nemzetközi korcsolyázó- és jégkorongszövetségek közölték tagállamaikkal, hogy a téli olimpia, a korcsolyázó Európa- és világbajnokságok, továbbá a jégkorongvilágbajnokság elmaradnak.

O DOPINGOLJAK A HUNGARIÁT. A Hungária egyik drukkeré hétről-hétre egy érmet ajánlott fel annak a Hungária-játékosnak, aki mérkőzésein a legjobb formát mutatja. Az első érmet Biró, a csapat háttérje kapta.

O A BUCURESTI TESTNEVELÉSI FŐISKOLA NÖVENDEKEI ezévi sitanfolyamukat Predeálon tartják meg, ahol már azok is tanítani fogják őket, akik az első edzői tanfolyamon oklevelet nyertek.

TEKESPORT

A tekecsapatbajnokság állása:

Az őszi forduló befejezése után, az A) csoportban a kétségtelenül legerősebben játszó Infratirea került a bajnokság élére pontvesztés nélkül, miután minden mérkőzését megnyerte. Második az atléták csapata lett, mely csak az Infratireától szenvedett vereséget, harmadik a Prieteni szeszélyesen szereplő csapata lett, miután az Infratirea és AAC-tól kapott ki. Az élcsoport után azonos pontszámmal a Tricolor Metalurgist és Transilvania foglalják el a 4-6. helyeket, az elért famennyiség sorrendjében. A sereghajtó egyelőre a Fortuna, mely csapat azonban eddig sokkal kevesebbet nyújtott, mint ami benne van. A B) csoportban veretlenül az atléták tartalékai vannak az élen, 2. és 3. helyen azonos pontszámmal a Tricolor és a Prieteni csapatai kötöttek ki, mindkét csapat váltakozó játékokban adott le biztosnak látszó pontokat. A 4-5. helyen ugyancsak egyenlő pontszámmal a két jó kvalitásokkal rendelkező tartalékgárda, a Metalurgistul és a Transilvania kerültek. A két utolsó helyen pedig a szinte állandóan hiányos csapatokkal felálló Infratirea és Fortuna kötöttek ki, kik még egymás elleni mérkőzésükkel adósak. Az őszi forduló eredményét mutató táblázat a következő:

A) CSOPORT

1. Infratirea	6	6	—	—	1353	1156	12
2. AAC	6	5	—	1	1331	1087	10
3. Prieteni	6	4	—	2	1233	1165	8
4. Tricolor	6	2	—	4	1164	1289	4
5. Metalurgist	6	2	—	4	1152	1224	4
6. Transilvania	6	2	—	4	1067	1163	4
7. Fortuna	6	—	—	6	976	1192	—

B) CSOPORT

1. AAC	6	6	—	—	1125	681	12
2. Tricolor	6	3	1	2	1022	893	7
3. Prieteni	6	3	1	2	991	949	7
4. Metalurgist	6	3	—	3	920	910	6
5. Transilvania	6	3	—	3	897	885	6
6. Infratirea	5	1	—	4	643	833	2
7. Fortuna	5	—	—	5	453	900	—

Ravasz trükkel kifosztottak egy angol hadiszerraktárt az ír összeesküvők

London. (Radór.) A „Phoenix Park” erődéből egy millió darab revolver-, valamint gépfegyvertöltényt loptak el és a dublini rendőrség a legerősebb nyomozást indította meg. A katonai őrség

kilenc tagját letartóztatták. A vizsgálat során kiderült, hogy az ír hadsereg tiszt ruhájába öltözött egyén 50 társával megtámadta az őrséget, amelyet lefegyvereztek és a töltényeket elrabolták. Eddig öt személyt helyeztek vád alá.

Douglas Fairbanks karrierjének regénye huszonkét filmmel, sokmillió dollárral és három feleséggel

Az egész világon, ahol ismerik és kedvelik a mozi, nagy feltűnést és részvéteket keltett az a hír, hogy Douglas Fairbanks, a film egyik legnépszerűbb kedvence 55 esztendő korában hirtelen meghalt. Furcsa, tipikus amerikai karrier fejeződött be Santa Monicában, ahol a kivételes tehetségű film sztár éppen olyan váratlanul hunyta le a szemét, mint amilyen rapszódikus és meglepetésekben gazdag regény volt az élete. Ha valaki megírta ezt a csodálatos pályafutást, nyilván három feleségre osztaná, mert Douglas Fairbanks három felesége ugyanis dramaturgiai pontossággal osztotta három felvonásra ezt a különös életet.

Első feleség: Bath Sully

Colorado államban született Douglas Fairbanks, azon a vidéken, amely olyan sok nagy politikust és nagy kalandort adott az Egyesült Államoknak. Fiatal koráról fantasztikus történetek vannak forgalomban, állítólag kifutófiu volt egy csemegekereskedésben, masször, majd uszómester egy divatos fürdőhelyen, statisza, diszlejmunkás és epizódszínész kóborló társulatoknál. Amerikában szerepnek a beérkezett — azzal hencgni, hogy „rendkívül alulról” jöttek a felszínre és így Douglas Fairbanks is sok vadregényes történetet mesélt ifjúkorának küzdelmes éveiről. A valóság sokkal meggyűzőbb: jómódú polgári családból származott, szülei hivatásos pályára szánták és csak kalandos természetének köszönhető, hogy már kamaskorában magpróbáltatásokon ment keresztül.

Tizenhárom éves korában állatszeli volt, aztán hajómunkás, francia tolmács egy angol utazási irodában, majd zenebőrő, könnyűzenei előadó, majd ez biztosítási ügynök. Közvetlenül a háború előtt egy kisebb szintársulatnál sikert aratott és ettől kezdve végleg a művészpályán maradt. Ebben az időben egy Adolph Zukor nevű ricsei származású szociális filmeket kezdte gyártani Kaliforniában és szerződtette az érdekes megjelenésű, minden testi ügyességében feletje jártas Douglas Fairbankst. Akkoriban egy új rendezői névvel is megismerkedett az amerikai közönség. Griffithel, aki jömegjelenteket készített és ezekben pompásan érvényesült Douglas Fairbanks sporttudománya. Az akkori fogalmak szerint sztárgázsit kapott. Szép, de mérsékelt tehetségű partnertől. Bath Sullyt vette el feleségül, ebből a házasságból született ifjabb Douglas Fairbanks, aki ma 29 esztendő és egyike a legjobban fizetett amerikai film sztároknak. Ez a házasság boldog volt és megelégedett mindaddig, amíg Douglas Fairbanks meg nem ismerkedett Chaplinnel, aki bemutatta egy érdekes arcú, fürgő okos kis színésznek, Mary Pickfordnak.

Második feleség: Mary Pickford

A gáncsnélküli lovag hőse beleszeretett a fiatal filmszínésznőbe, aki folygúította benne a szunnyadó ambíciót. Mary Pickford a legelső női fegyverrel hódította meg a föléletes utat: hízéssel. Bebeszélte Fairbanksnek, hogy rála külön férfi, mozi színész és külön filmvállalkozó nem akad széles e világon. Chaplinnel, majd később Sam Goldwynnal megalakították az United Artists című vállalatot, amely hadat üzent a hollywoodi trösztöknek. Ebben az időben Douglas Fairbanks vagyonát sok-sokmillió dollárra becsülték.

A hangosfilm átmenetileg meghátrította Hollywood iparát és Douglas Fairbanks vállalat is megérezte a nagy rázkódtatást. Ebben az időben főképp anyagi okok miatt összeküldöböző Mary Pickforddal és a legendás szerelem válással végződött. Két évig nem beszéltek egymással. A filmkolóniában mindenki tudta, hogy nem szabad őket együtt hívni társaságba. Mary Pickford okosabbnak bizonyult, mint exférje és egy szép napon felhívta Doug-t.

— Tudom, hogy mint hölgy, már nem érdekel.

lek, mint színész nő felől sem tartasz felőlem nagyon sokat, de jól ismered üzleti képességeimet. Nagyszerű tervet szeretnék veled megbeszélni.

Összeültek és ettől kezdve a legjobb barátok lettek. Ujjászervezték filmvállalatukat és bár az United Artists sohasem érte el a régi ragyogást, mégis újból számottevő vállalat lett a filmfővárosnak.

Harmadik feleség: Lady Ashley

Korda Sándort még Hollywoodban személyes barátság fűzte Douglas Fairbankshez. Amikor átvette a London Film vezetését, táviratozott régi barátjának és felajánlotta neki két filmje főszerepét. Később Pallós István, a London Film magyar vezérigazgatója, szoros üzleti kapcsolatot létesített a vállalat és az United Artists között. Mindkét Fairbanks játszott Londonban.

Az angol főváros lelkesen ünnepelte az ekkor már ötven év feje közeledő, de még mindig fiatalos külsejű ritka emberpéldányt, az öreg Doug-ot, aki ebben az időben nem annyira a mozivásznon, mint inkább társadalmi téren szerzett tisztelőket. Korda Sándor egyik esztéjén ismerkedett meg Lady Ashleyvel, az angol főúri társaság egyik közismert tagjával. A rendkívül finom megjelenésű, szőke, sapadt arisztokrata nő rendkívül mély benyomást tett Fairbanksre. Elválhatatlannak lettek. Esztendőig utazgattak együtt. Az asszony sürgette bonyolult válóperét, hogy férjhez mehessen a filmszínészhez.

Ebben az időben Budapesten is megfordultak. Egy szép májusi délután Röck Marika látta vendégül uzsonnára hűvösölgyi villájában a népszerű párt. A meghívott vendégek a legnagyobb csodálkozására Douglas Fairbanks átugratta az uzsonnára terített hosszú, hatalmas asztalt, és olyan bravuros tornászati mutatványokkal szórakoztatta a társaságot, hogy egy huszesztendő arisztának is dicséretére válhatott volna.

Nemsokára kimondták Lady Ashley válását és Douglas Fairbanks feleségül vette a szép angol hölgyet. A lapok abban az időben teje voltak Mary Pickford üdvözlő sürgönyének szirupizú tartalmával: a második számú feleség fényes fogadtatást rendezett a Hollywoodba visszatérő filmsztár és új felesége tiszteletére.

Csodálatosképpen az európai asszonnyal Douglas Fairbanks csak Európában érezte jól magát. Tavaly nyáron Olaszországban töltötték házi hétet.

Nagy tervekkel foglalkozott. Az angol és az amerikai filmgyártás között óhajtott szorosabb kapcsolatot létesíteni és ennek az érdekében sokat tárgyalt Mary Pickforddal, Goldwynnal és Korda Sándorral, akik a „VIII. Henrik” után a világ legnagyobb rendezőjének tartott.

Hivatásával járó önteltsége mellett is rendkívül népszerű volt a kollegái körében. Bizonyos, hogy Hollywood bensőséges gyász pompával emeltette a film történelmének egyik legerősebb hősét. (s. a.)

Hóvihar dühöng az ókirályságban

Beszüntették a dunai közlekedést

Bucuresti. Tegnap este óta a fővárosban hóvihar dühöng és a hó magassága 20 centiméterre emelkedett. Az államvasutakhoz beérkezett jelentések szerint karácsony harmadnapja óta ugyiszólván az egész országban havazik. A Prut környékén orkánszerű északi szél tombol. Az államvasutak vonalain sok helyen hórétegek képződtek és ezek a vonatok közlekedését megnehezítik. Számos telefon és táviró oszlopot kidöntött a szél, a vonatok pedig nagy késésekkel érkeztek. A Dunán a hajóforgalmat további intézkedésig beszüntették.

Ha jól akar mulatni Szilveszter-éjszakán

foglalja le jóelőre asztalát a **DACIA**-kávéház és étteremben,

ahol kitűnő zenekarok, pompás és olcsó ételek, italok, sok kedves bohóság várja.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az ellátási kormánybiztossághoz fordultak a petróleumárok ügyében az aradi kiskereskedők

A nemzetgazdasági minisztérium a közelmúltban újból megállapította a petroleum maximális árát, amely Aradon literenként 4 lei 50 bani. Ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban az Arad és Vidéke Kiskereskedőinek szindikátusa most terjedelmes emlékiratot juttatott el a miniszterelnökség mellett működő kormánybiztossághoz. Az emlékiratban, alapos számítás alapján, a szindikátus kimutatja, hogy a petroleum literje az aradi állomáson mennyibe kerül és így mikor a nagykereskedők a petroleum literjét 4.50 lejes maximális áron adják tovább, valóban csak a törvény által megengedett 10 százalékos keresik meg. A kiskereskedő viszont, aki 4.50 leiért veszi a petroleumot, azt ugyancsak 4.50 leiért adhatja tovább, tehát anélkül, hogy keresne rajta.

Közel 130 millió lei volt eddig a posta tiszta haszna

Legutóbb a hivatalos lapban törvény jelent meg, amely a posta tiszta hasznának felosztásáról intézkedik. Eszerint az 1939. március 31-ikén lezárt mérleg értelmében a posta tiszta haszna 128 millió 662 ezer lei volt. Ezt az összeget a következőképpen használják fel: 26 millió 662 ezer leit a posta 1931–1933–34. évi veszteségeinek részbeni fedezésére fordítják. Ötvenegy millió leit új távívonalak építésére, míg 51 millió leit a postatisztviselők új fizetési rendszerének fedezésére fordítanak. Ez az új fizetési rendszer november elsején hatállyal lép életbe.

Miképpen történik a nyersanyag-behozatal olyan esetekben, amikor az importőr nem tart igényt devizákra

Az Aradi Közlöny már jelentette, hogy a nemzetgazdasági minisztérium a következő határozatot hozta: Azonnal kiad behozatali engedélyeket bármilyen összeg erejéig, abban az esetben, ha a kérvényezők, kik nyersanyagokat akarnak behozni, december 20. előtti időből saját devizákkal rendelkeznek és nincs szükségük arra, hogy a devizákat a belföldi piacon szerezzék be. Ilyen kérvényeket 1940. január 15-ig lehet beadni és ezt a határidőt semmilyen körülmények között sem hosszabbítják meg. Gyakorlatilag az érdekelteknek a következőképpen kell eljárni: a kérvényt a behozatali szabályozó igazgatóságnak adják be a szokásos úrlapon, amelyre még a következő mondatot írják: „Devizajogosultság nélkül” — a kérvény alapján azonnal kiadják a behozatali engedélyt. Lényeges pontja a rendelkezésnek, hogy a nemzetgazdasági minisztérium nem kéri annak bizonyítását, hogy a kérvényezőnek honnan vannak devizái.

— A CUKOR TOVÁBBRA IS KÖZSZÜKSÉGLETI CIKK MARAD. Az üzérkedést jeküzdő központi bizottság legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a cukrot nem vonja ki a közszükségleti cikkeknek nyilvánított áruk sorából, vagyis az érdekelteknek a jövőben is jelentéseket kell tenniük az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény értelmében, cukor-készleteikről. Ami a kenyér árát illeti, erre vonatkozóan a buzaértékesítő hivatal véleményezését kérték és végső döntést csak ennek megérkezése után hoznak. Ugyancsak tanulmány tárgya vá teszi a bizottság a gyógyszerek árának kérdéséről is.

mert ha magasabb árat kér, kihágást követ el. Mjútán a kereskedő nem akar kihágást elkövetni, csak egyetlen ut marad nyitva számára, az, hogy lemond a petroleum árusításáról, mert haszon nélkül nem érdemes vele foglalkoznia. Az emlékirat hangsúlyozza, hogy ha nem történik sürgős intézkedés, a kiskereskedők kénytelenek lemondani a petroleum árusításáról, ami viszont rendkívül kellemetlenül érintené a város fogyasztóközösségét. Erre való tekintettel az emlékirat azt kéri, hogy külön állapítsák meg a petroleum nagybani és külön a kicsinybani maximális árát, még pedig olyképen, hogy a kiskereskedők számára literenként legalább 50 banis hasznot biztosítsanak.

— Pénzügyi ellenőrök új beosztása Aradon. A pénzügyminisztérium 412.232—1939. szám alatti rendeletével a következő pénzügyi ellenőri beosztásokat eszközölte az aradi pénzügyigazgatóságnál: Opincaru Nicolae, Simon Gheorghe, Toader Marin, Kiss Alexandru, Dabu Victor, valamint Isaia Valentin, Serban Petre, Demso-reanu Teodor a közvetett adók ellenőreiként működnek szentul.

A minisztérium rendelete az üzletek ujévi zárórájáról

A Monitorul Oficial december 23-iki száma közli a munkügyi minisztérium rendeletét az üzletek ünnepi zárórájáról. Ennek értelmében december 31-én az üzletek egész nap, tehát déjben is nyitva lesznek és az alkalmazottak felváltva kapják az ebédszünetet. Az esti zárórát egy órával meghosszabbítják ezen a napon. December 31-én az összes borbélyok is nyitva tartanak. A pékségek, valamint kenyérgyárak szüntelen dolgoznak december 31-én. Azon alkalmazottak, akik december 31-én dolgoznak, a folyó hét valamelyik más napján kapnak szünnapot.

— Meghalt Milos György, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatója. Budapestről jelentik: Milos György, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatója 64 éves korában agyvérzésben hirtelen elhunyt. A százéves évfordulóját ünneplő pénzintézet vezetője nemrégiben magas kitüntetésben részesült és egyike volt a magyar közgazdasági élet vezetőigényseinek, Milos Györgyöt Erdélyben is jól ismerték, igazgatósági tagja volt a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknak s komoly érdemei vannak az erdélyi magyar gazdasági élet fejlesztése körül is. Milos Györgyöt a karácsonyi ünnepek alatt temették el s temetésén résztvett a magyar közgazdasági élet valamennyi előkelősége.

— Újabb gyarmatáruszállítmány érkezett az országba. A Nemzeti Szövetkezeti Központ által megrendelt gyarmatáruból eddig a következő mennyiségek érkeztek az országba: Japánból 50 tonna tea, Olaszországból 600 tonna rizs, 250 tonna rézgálic, 140 tonna hering, 40 tonna olajbogyó, 20 tonna citromsó, 25 tonna mazsola.

— Megalakult a temestartományi szódavizgyárosok önálló céhe. Mint ismeretes, a munkügyi minisztérium úgy rendelkezett, hogy a szódavizgyárosok, akiket eredetileg a cukrárszoparosok céhébe osztottak be, önálló céhet létesítenek. A temestartományi szódavizgyárosok céhe most tartotta alakuló ülését. Az új céh elnöke Türki Alfréd, alelnök Spitzer Sámuel, titkár I. Crisireanu, pénztáros Singer Jenő. választmányi tagok: Fekete János, Rosengarten Lajos Déva, Westermayer Lajos Lugos, Weinberger Arnold és Berzsnay Gusztáv Arad.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, DECEMBER 29.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásielentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Serbanescu zenekar, Viorica Vrioni ének-számaival. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárás-elentés, 19.02: Technikai üzenetek. 19.17: Romeo Ale-xandrescu zongorázik. 19.45: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 19.55: Mi a függet-lenség? Nicolae Iorga előadása. 20.15: A hécsi Kreutzer-együttés. 20.45: Hírek. 21: Rádióze-nekar. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Tánclemezek. 23.45: Hírek külföldre francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, ét-rend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizá-lásielentés. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diák félóra. 17.45: Időjelzés, időjárás-elentés, hírek. 18.45: Asbóth Gyula tárogatózik. Csorba De-zsó cigányzenekara muzsikál. 20.15: Hírek. 20.25: Hidy Gyulav Mária énekel, zongorán kíséri Rieger Tibor dr. 20.50: Kalotaszeg. Kós Károly tájképe. 21.15: Halló Amerika. Részletek az 1925. évi revühól. 22.40: Hírek. időjárás-elentés. 23.10: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Zenekari művek hanglemezeiről.

Budapest II. 20.30: Emberek és kövek a VI. kerü-ltben. Jesszemszky Sándor előadása. 21: Hi-rek. 21.20: A pillangók költője. Jékely Zoltán előadása Guido Rozannoról. 21.50: Páricsi Pál, Nováki László és Frank Lajos hegedű-brácsa —gordonka-együttése. 22.40: Időjárás-elentés.

SZOMBAT, DECEMBER 30.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásielentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Victor Predescu zenekara. Ion Luican ének számaival. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országőr-szervezet órája. 19: Időjárás-elentés. 19.02: Drámai és filmkrö-nika. 19.17: Szimfonikus zene lemezeken. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Dr. Nae Popescu előadása a néhai királyi udvarokban lévő ka-rácsonyokról. 20.15: Felicia Volanescu-Ionescu énekel, kíséri a rádiózenekar. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta. 21.15: A zene folytatása. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Millöcker- és Lehár-lemezek. 23: Könnyű zene lemezeken. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, an-golul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, ét-rend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Farkas Ilona énekel, zongorán kíséri Petry Endre. 13.40: Hírek. 13.55: Gas-parek Tibor hegedül, zongorán kíséri Petry En-dre. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizá-lásielen-tés. 14.30: Operett-részletek lemezekről. 15.30: Hírek. 17.15: Szilveszter. Magyar Elek elő-adása. 17.45: Időjelzés, időjárás-elentés, hírek. 18.15: Sztolkovics Adrienne kamarakórusa. 18.45: A rádió postája. 19.15: A rádió szalonzene-kara. 20.15: Hírek. 20.45: Svéd Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Pertis Pál cigányzene-kara. 21.35: Kassai csillagok. Móricz Zsigmond elbeszélése. 22.10: Wehner Tibor zongorázik. 22.40: Hírek, időjárás-elentés. 23.10: Hangleme-zek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Toki-Horváth Gyula cigányzene-kara muzsikál.

Budapest II. 19.15: Mezőgazdasági félóra. 19.45: Légi imperializmus. Keresztes Károly előadá-sa. 20.15: Zenekari művek hanglemezeiről. 21: Hírek. 21.20: Országos Postászenekar. 22.35: Időjárás-elentés.

Legújabb jelentéseink:

A finn si-osztatok elérték a murmanszki fontos vasútvonalat

Egy fiatal finn hadnagy hősiessége

Osló. Norvégiából eddig 8 millió koronát küldtek Finnországnak. A norvég polgári lakosság a pénzküldeményeken kívül 500 ezer hátizsákot juttatott el a finn hadsereg részére. A norvég fiatal emberek egyébként tömegesen jelentkeznek a most alakulóban lévő északi önkéntes hadosztályba, amelybe főleg síelni tudó és téli sportokat űzőket vesznek csak fel. Az önkéntesek Svédországon keresztül teszik meg az utat Finnországba. Helsinki. A murmanszki zavargások hírére csütörtökön megerősítették. A finn si-osztatok egyébként elérték a murmanszki vasútvonalat és azt több helyen súlyosan megrongálták. Ezáltal

a vasúti forgalomban súlyos zavarok álltak elő.

Ugyancsak helsinki-i jelentés számol be arról, hogy még december 21-én egy fiatal finn hadnagy néhány katonával feltartóztatott egy orosz páncélos-osztatot. A finn különítménynek mindössze néhány páncéltörő ágyúja volt és azok segítségével sikerült is feltartóztatni a sokszoros túlerőben lévő oroszokat. Az orosz páncélos-osztag tíz nehéz kocsiját megsemmisítették. Miután a hadnagy látta, hogy katonái elestek, egymaga kezelte ágyúját és addig harcolt, amíg bombalánktól találva életét veszítette.

800.000 orosz indul új rohamra Sztalin parancsára a Mannerheim-vonal ellen

Rigából jelentik a Stefani hírszolgálati iroda: Moszkvából érkezett híradás szerint Sztalin elrendelte, hogy a Mannerheim-vonal mentén a legkiválóbb szovjetsapatokból 800 ezer katonát vonjanak össze, hogy ezáltal mindenáron megtörjék a finnek ellenállását. (Radór.)

Kopenhágából jelentik: Az izlandi képviselőház tagjai egyheti napidíjukat Finnország megsegítésére ajánlották fel. (Radór.)

300 milliárd frankra emelkednek Franciaország ujévi hadiköltségei

Párisból jelentik: Paul Reynaud francia pénzügyminiszter a szenátus csütörtöki ülésén a pénzügyi törvény fenntartása mellett szólalt fel. Előtte Abel Gardey a pénzügyi bizottság előadója beszélt, aki kijelentette, hogy nem túlzott az a hír, amely szerint a jövő évben a háborús költségek 300 milliárd frankra emelkednek. Ezt az összeget nyilvánosságra kellett hozni, hogy így az egész ország és az egész francia nép csatlakozzék annak a küldetésnek sikeréhez, amelyet az ország maga elé tűzött. Ez a háború az emberiség felszabadításának háborúja és azt minden áron meg kell nyerni.

Reynaud pénzügyminiszter ezután közölte, hogy a termelés és a kivitel mennyisége 20 százalékkal növekedett. Megemlékezett az Angliával kötött gazdasági egyezményről is, majd a következőképpen fejezte be beszédét:

— Az idő semleges, de az erőst fogja segíteni, fölünk függ, hogy magunkhoz csatoljuk-e, vagy sem.

A szenátus a pénzügyi törvényt egyhangúlag megszavazta. (Radór.)

Bern. A Basler Nachrichten stockholmi tudósítója szerint a hideg időjárás és a finn hadjárat nehézségei arra kényszerítik a szovjet hadvezetőséget, hogy Karéliában taktikát változtasson. A hadvezetőség óvatosabb taktikát kíván folytatni, az eddigi súlyos embervesztések mellőzése és csúszán járók kiküldésére kíván szorítkozni. A tudósító véleménye szerint nem valószínű, hogy a karéiai arcvonalon a közeljövőben változások lennének. Beszámol a lap arról is, hogy a Murman-vidék lakosságának ellátása tekintetében igen nagy nehézségek mutatkoznak.

Angol gépek felderítő útja Németország fölött

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium csütörtökön közölte, hogy az angol katonai repülőgépek sikeres felderítő repüléseit végezték Németország felett. A felderítő-rajból mindössze egyetlen gép nem tért vissza kiindulási pontjára. (Radór.)

Berlin. A német véderő főparancsnokság je-

lentése a következő: A nyugati arcvonalon nem történt említésre méltó esemény. Tegnap délután angol repülőgépek megkísérelték, hogy az Északi-tengeren a német partok felé repüljenek. Renitőlünk ezt megakadályozták és csak két angol repülőgép jutott el a német partokig, ezek közül egyiket lelőttek, a másikat pedig a tengerbe dobta a hullám.

Anglia és Németország kölcsönösen kicserélik internáltjait

Tallin. Az amerikai nagykövetség és a svájci követség közbenjárásával lehetővé tették, hogy az Angliában, illetőleg Németországban tartózkodó, vagy internált angol, illetőleg német polgári személyeket kicserélik. Asszonyok, gyermekek, valamint hatvan éven felüli férfiak kicseréléséről van szó. Hasonló lehetőségeket kívánnak teremteni a német-francia viszonylatban is.

LAPZÁRTA:

Letartóztatták a German-American-Bund newyorki titkárát

Newyorkból jelentik: James Wecker Hillt a German-American-Bund titkárát csütörtökön letartóztatták. A letartóztatás okát és annak körülményeit egyelőre nem hozták nyilvánosságra.

Madrid. Egy angol torpedóromboló által üldözött német hajó San Clara Da Parmado mellett elsüllyesztette magát.

Brüsszel. A belga miniszterelnök megkezdte a kormány átalakítására és létszámcsoökkentésére vonatkozó előmunkálatokat. A tervek szerint a jelenlegi 18 miniszteri tárcát 12-re csökkentik.

Csütörtökön 270 képviselő írta alá az Abé-kormány ellen hozott határozatot, amelyben a jelenlegi kormány lemondását követelik.

Pozsony. A pozsonyi katonai törvényszék csütörtökön hozta meg első halálos ítéletét. A vádlott egy 26 esztendőes katona volt, akit orvgyilkosság miatt golyó általi halálra ítélték.

Amszterdam. A 2180 tonnás Kentwood angol hajó miután egy lengyel hajóval összeütközött, zátonyra futott és elsüllyedt.

A francia haditengerészet december 17-től december 24-ig terjedő héten átvizsgálta és feltartóztatott hajókon 40 000 tonna árut foglalt le. Az angol haditengerészet ugyanezen idő alatt 64 000 tonna dugárut zsákmányolt.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket a következőképpen kell elhelyezni:

ALKALMAZÁST NYER

Elsőrendű manikűrös azonnal felvétetik. Eipertől hűgyógyász-szalón, Str. Goldis 6. 113

LAKÁS

Keresek elegánsan bútorozott szobát, fürdőszobahasználattal. Cimeket a kiadóba ármegjelöléssel kérek. 105

VÉTEL-ELADÁS

Kasszákat keresek megbízom részére. Cimeket kérem leadni: „Tempo”. Fischer Eliz-palota, Arad. 123

Keresek megvételre perzsaszőnyegeket, eredeti keletit, lehetőleg összekötöket, jó állapotban. Comisio biz.-üzlet, Dacia-kávéház mellett. 119

Keresek megvételre kombinált hálószerelvényt. Cim a kiadóban. 115

38-as női, 38-as fiú-korcsolya, cipővel eladó. Str. Goldis 10. 121

Vadonatúti kötőgép, Diamant-gyármány, 5/60. eladó. Hammer Vilmos és Fia P. Avram Iancu 5-6. 5725

Perzsabunda, prima állapotban eladó. Megbízott: Tempo, Fischer Eliz-palota.

Dióhálók modern formában, olcsó kombinált szobák, íróasztalok, recamierek, ebédlők nagy választékban olcsón kaphatók. Süllyesztős varrógépek nagy választékban. Zálogcéduláit olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk. Tempo bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota 5433

Salgóné

Cal. Banatului és Avram Iancu-ter sarok Keres megvételre megbízom részére bútorokat, szőnyegeket, gyári és perzsaszőnyegeket, ezüstneműt, antik ékszereket, dísz tárgyakat, varró- és írógépeket, stb. 5473

Prima kövérdiszó állandóan kapható Str. Gen. Coanda 77. 5642

INGATLAN

Üzletház Ineu főuccáján, legforgalmasabb helyen eladó. Beton téglapépült, üzlethelyiség kirakattal, kétszobás lakással, mellékhelyiségekkel, udvarban, betonlapon faépület, beépített, kitűnő pékemencével, szin és pince, kiválóan alkalmas minden szakmának. Bővebbet Merker Wilhelm, Timisoara III., Sol. Tudor Vladimirescu 2. ad. 114

HATSCHKE

INGATLANFORGALMI IRODA

Arad, Blv. Carol 46. (Lakás ugyanott)

TELEFON: 26-95.

Előnyös ajánlatok:

2,600 ezer: körüli emeletes, luxuslakások, nagy park, közel a Kultúrpalotához. — 1,700 ezer: belvárosi emeletes sarokház, 8 közép- és kis lakás, mind parkettás, fürdőszobás, 5 kislakás. 600 öl kert, jó jöv. — 1,300 ezer: főtér mellett üzletes, 5 bérleményes, 3 komfortos lakás. — 1,200 ezer: központban 7 szobás, hallos, félemeletes, sok melléképület, park, teljes szuterén, kedv. fiz. felt. — 1,100 ezer: a főpostánál bérház, 2 üzlet, négyszobás, parkettás, 2x2, 3x1 szobás, teljes lakás, 10 százalékos jöv. — 950 ezer: Iancu-terénél sarokház, 2x3, 3x2, 3x1 szobás, fürdőszobás lakások,

pince, 90 ezer hozam. — 900 ezer: állomásnál 14 lakásos átjáróház, 10 százalékos jöv. — 850 ezer: belv. félemeletes, ötszobás, hallos, 1x2 szobás, tel. lakás, kert. — 800 ezer: aszfaltos úton félemeletes, 1x4 szobás, parkett, fürdősz., 7 kislakás, 500 öl kert. — 700 ezer: Iancu-terénél, részben új, 2 és 1 szobás lakások fürdőszobával, cca 2 hold kert, jó jöv. — 600 ezer: főtér mellett hatszobás, hallos, parkettás, 2 kis bérlemény, kedv. fiz. felt. — 550 ezer: rendőrség táján magasídsztes, új, 1x3, 1x2, 1x1 szobás lakások, parkett, fürdősz., — 500 ezer: a színház táján magasídsztes, végig alapincézett sarokház, 2 és 3 szobás, fürdőszobás lakások, nagy telek és front. — 450 ezer: főúton, részben új, üzletes, 3 lakással. — 400 ezer: Mocioni-uccánál új, magasídsztes, kétszobás, fürdőszobás, külön 2 kislakás, kert. — 360 ezer: a Sugárutnál 4x2 szobás lakások, kert, jó jöv. — 300 ezer: a Saguna-ut mellett alapincézett, kettős telken épült, 6 lakásos sarokház, beköthető vízzel, jó jöv. — 265 ezer: hegyaljai indóházánál új, háromszobás, fürdőszobával, pince, veranda, kert. — 220 ezer: Iancu-terénél nagyjavvel-mű kis ház, összközművek. — 175 ezer: ugyanott renovált, 5 bérleményes, 10 százalékos jöv., kedv. fiz. felt. — 150 ezer: a gyermekkorház táján, új, magasídsztes villa, pince, görredőnyök, kert, beköthető vízzel. — 110 ezer: külvárosi kétszobás, fürdőszobahelyiség, kert, pince. Telkek a belvárosban is. — Földek tanyával. — Szőlők. — Kölcsön be-táblázásra.